

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Конфлікти

У Херсоні побилися через зелений гай

СТОР. 6

Актуально

У національному впізнати українське

СТОР. 12

Історія

Ганна Томчук, дочка партизана

СТОР. 14

№ 203 (5703) СЕРЕДА, 30 ЖОВТНЯ 2013 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Володимир РИБАК: «Головний принцип реформи самоврядування — наближення влади до громадянина»

Для здійснення реформи місцевого самоврядування необхідні її підтримка в суспільстві й розуміння важливості цієї справи людьми. На цьому наголосив Голова Верховної Ради Володимир Рибак на засіданні Координаційно-консультативної ради з питань місцевого самоврядування у Рівному, де він учора перебував з робочою поїздкою.

СТОР. 2

Проблема боргу виникла не випадково?

Глава «Газпрому» Олексій Міллер поінформував Дмитра Медведєва про те, що Україна досі не оплатила 882 мільйони доларів за постачений Києву в серпні російський газ. За його словами, російська сторона вже надала відстрочку до 1 жовтня, «однак і цей строк давно минув». Прем'єр-міністр дав вказівку: якщо борг не буде оплачено, то доведеться переходити «на попередню оплату» поставок російського газу до України. Олексій Міллер розповів журналістам, що «Газпром» збирається розв'язувати це питання в терміновому порядку.

СТОР. 7

Планетарна епідемія інсульту не зачепить тих, хто відповідає за своє серце

Учора в світі відзначали День боротьби з інсультом. Велика увага до цієї недуги цілком виправдана. Щороку вона провокує близько 6 мільйонів смертей на нашій планеті, і в цьому поступається лише ішемічній хворобі серця.

Всесвітня організація охорони здоров'я оголосила мозковий інсульт епідемією, що загрожує життю і якості життя людей на Землі. Протистояти інсульту може сама людина: знаючи причини, можна уникнути наслідків захворювання. ВООЗ для збереження серця здоровим рекомендує дотримуватися розумної дієти, позбутися шкідливих звичок, вести рухливий спосіб життя і стежити за своїм артеріальним тиском. Якщо у вас більше 140 на 90, слід звернутися до лікаря.

СТОР. 8

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

ОФІЦІЙНО

Затверджено постановою Центральної виборчої комісії від 23 квітня 2012 року № 76

РОЗ'ЯСНЕННЯ

Центральної виборчої комісії щодо заборони надання виборцям, закладам, установам, організаціям, а також виборчим комісіям та їх членам товарів (крім товарів, що містять візуальні зображення назви, символіки, прапора партії, за умови, що вартість таких товарів не перевищує три відсотки мінімального розміру заробітної плати), послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерейних білетів, інших матеріальних цінностей (непрямого підкупу) під час проведення виборів народних депутатів України

Центральна виборча комісія звертає увагу суб'єктів та інших учасників виборчого процесу з виборів народних депутатів України, що відповідно до Закону України «Про вибори народних депутатів України» передвиборна агітація може здійснюватися у будь-яких формах і будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України.

Разом з тим, згідно з частиною тринадцятою статті 74 Закону України «Про вибори народних депутатів України», забороняється проводити передвиборну агітацію, що супроводжується наданням виборцям, закладам, установам, організаціям коштів або безоплатно чи на пільгових умовах товарів (крім товарів, що містять візуальні зображення назви, символіки, прапора партії, за умови, що вартість таких товарів не перевищує три відсотки мінімального розміру заробітної плати), послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерейних білетів, інших матеріальних цінностей.

Центральна виборча комісія роз'яснює, що така передвиборна агітація або надання виборцям, закладам, установам, організаціям, а також виборчим комісіям та їх членам коштів або безоплатно чи на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерейних білетів, інших матеріальних цінностей, що супроводжується закликами або пропозиціями голосувати за або не голосувати за певну політичну партію чи кандидата у народні депутати України або згадуванням назви партії чи імені кандидата, є непрямим підкупом виборців.

Особи, винні в порушенні законодавства про вибори народних депутатів України, притягаються до кримінальної, адміністративної або іншої відповідальності в порядку, встановленому законом.

КОРОТКО

■ У Київському райсуді Одеси почався процес за справою про катастрофу літака АН-24 у донецькому аеропорту в лютому цього року, внаслідок якої загинуло 5 осіб. Командирові повітряного судна Сергію Мелашенку загрожує до 10 років позбавлення волі, **інформує наш власкор В'ячеслав ВОРОНКОВ.**

■ 295 мільйонів гривень передбачено для забезпечення пільг мешканцям Полтавщини в 2013 році. Зокрема, 230 млн. грн. використовують на оплату житлово-комунальних послуг, ще 5,8 млн. — на закупівлю твердого палива й зрідженого газу, **повідомляє наш власкор Василь НЕЇЖМАК.**

■ 96 відсотків хмельниччан мають окреме житло. Водночас, за результатами проведеного обласним управлінням статистики вибіркового обстеження умов життя домогосподарств, майже кожна десята родина тулиться в однокімнатній квартирі, **передає наш власкор Ірина КОЗАК.**

29,6 відсотка українських родин витрачають на продукти більшу частину своїх доходів – опитування Research & Branding Grourp (УНН)

Володимир РИБАК: «Головний принцип реформи самоврядування — наближення влади до громадянина»

Під час засідання Координаційно-консультативної ради з питань місцевого самоврядування.

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Глава парламенту підкреслив також, що без залучення представників місцевих рад, депутатського корпусу, керівництва місцевих державних адміністрацій, голів місцевих рад різного рівня цю справу державної ваги з місця не зрушити. «Головний принцип реформи самоврядування — наближення влади до громадянина», — сказав В. Рибак і висловив сподівання, що у Рівненській області до обговорення цього процесу вже долучилися і представники місцевого самоврядування, і посадові місцевих рад, формулюючи свої пропозиції і обґрунтовуючи їх як фахівці.

На місцях мають навчитися самостійно заробляти кошти

З огляду на масштаби цієї реформи, серйозні виклики, пов'язані з нею, потрібне ефективне та швидке реагування, наголосив В. Рибак. Він зазначив, що саме сьогодні настав час для політиків на місцях подивитися виборцям в очі й чесно сказати, що зроблено й робиться для свого району чи територіальної громади, їх мешканців.

ДОСЛІВНО

Голова Верховної Ради Володимир Рибак: «Один із головних напрямів реформ, які запроваджуються, — навчити регіони самостійно заробляти кошти у місцеві бюджети. Серед найважливіших питань реформи також створення робочих місць, боротьба з безробіттям, вирішення проблем розвитку сільських територій».

Голова Верховної Ради нагадав, що серед першочергових завдань, поставлених главою держави, — прийняття законодавчих актів, які будуть спрямовані на стимулювання виробництва, подолання безробіття, розвиток внутрішнього ринку. «Під контролем Президента протягом року планується залучити 50 млрд. грн. інвестицій для розвитку економіки під державні гарантії», — сказав В. Рибак і зауважив, що з цією метою створюється Державний банк розвитку, а його кошти будуть використані для реалізації проектів модернізації промисловості, аграрного сектору.

Керівник парламенту звернув також увагу на питання розвитку та належного утримання комунального господарства в регіоні. «Йде зима, а отже, об'єкти соціальної інфраструктури, житловий фонд повинні бути належно забезпечені теплом», — сказав він, наголосивши, що, окрім того, повинна діяти система раціонального використання енергії, система тепло- та енергозбереження.

Звертаючись до учасників засідання, В. Рибак наголосив, що Україні конче потрібен період стабільності, і саме стабільності в розвитку, «а отже, із вас вона починається у кожному регіоні, з вас починається єдність країни».

Місія парламенту — якісне забезпечення інтеграції

Водночас глава парламенту зауважив, що нині центральним стрижнем модернізації держави стала стратегія наближення України до європейських демократичних цінностей та стандартів за усіма напрямами. Він підкреслив, що сьогодні епіцентром таких зусиль стала Верховна Рада, і місія парламенту полягає в якісному законодавчому забезпеченні європейської інтеграції України. Без цього неможливе підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом й зону вільної торгівлі з ЄС на саміті «Східного партнерства» у Вільнюсі наприкінці листопада, сказав В. Рибак.

Керівник парламенту акцентував увагу, що на другій та третій сесіях уже прийнято 15 законів та інших законодавчих актів, що мають ключове значення для співпраці з ЄС. Серед них, сказав він, найскладніші правові документи, які роками «дозрівали у парламентській кухні» через відсутність спільного бачення або через політичні протистояння у депутатському корпусі. При цьому В. Рибак наголосив, що ідеї європейської інтеграції гуртують не лише українське суспільство, а й різні політичні сили.

Він відзначив, що євроінтеграція для України — не самоціль, а шлях до забезпечення гідного способу та рівня життя наших співгромадян, розвитку національної економіки, сучасних стандартів добробуту й процвітання. Саме таких результатів покликана досягти реалізація економічних та соціальних реформ, запропонованих Президентом України Віктором Януковичем, сказав В. Рибак.

Керівник парламенту наголосив, що вперше за роки незалежності три гілки влади — Президент, Кабінет Міністрів та Верховна Рада — діють узгоджено та готові нести відповідальність перед суспільством за долю реформ.

У цьому контексті В. Рибак зауважив, що парламент має законодавчо закріпити реальну можливість розвитку регіонів і їх стимулювання. «Але поки не відбулися адміністративна реформа і реформа місцевого самоврядування, держава повинна взяти на себе питання «вирівнювання» регіонів», — сказав він, додавши, що «треба зробити все, щоб місцева влада мала можливість втілювати реформи, ініційовані Президентом, а для цього їй потрібні фінанси».

За потреби — буде позачергове засідання

Відповідаючи на запитання журналістів під час робочої поїздки до Рівненської області, В. Рибак зазначив, що нині потреби у проведенні таких засідань немає, оскільки депутати ухвалили «усі головні питання щодо євроінтеграції», і у Верховній Раді немає нових законопроектів з цього пакета. При цьому Голова Верховної Ради повідомив, що наступного тижня до парламенту має надійти законопроект про реформування органів прокуратури із зауваженнями Венеціанської комісії, після чого він буде розглянутий. Водночас керівник парламенту не виключив можливості проведення додаткових пленарних засідань напередодні саміту Східного партнерства у Вільнюсі «у разі виникнення ще яких-небудь питань», нагадавши, що такі засідання можуть відбутися за ініціативи 150 народних депутатів.

А під час виступу на засіданні Координаційно-консультативної ради з питань місцевого самоврядування Голова Верховної Ради зазначив, що вважає недоцільним проведення референдуму щодо зовнішньополітичного курсу України, зокрема, щодо її вступу до Митного союзу. «Референдум нема чого проводити. Ми нікуди не вступаємо, ми підписуємо угоди», — сказав він.

Керівник парламенту наголосив, що європейські країни—члени ЄС свого часу також підписували відповідні угоди і деякі з них стали членами Євросоюзу через десять і більше років після цього. Водночас В. Рибак зазначив, що Україна має і надалі розвивати дружні взаємини з Російською Федерацією, яка є нашим стратегічним партнером. За його словами, необхідно на взаємовигідних умовах працювати з ринками і Євросоюзу, і Митного союзу.

Під час відвідання Рівненського обласного перинатального центру. Привітання з народженням десятої дитини приймає породілля Світлана Рудик (Березнівський район). На знімку зліва направо: Світлана Рудик, завідувач патологічного відділення лікарні Степан Лінчер, Голова Верховної Ради України Володимир Рибак, голова Рівненської обласної державної адміністрації Василь Берташ, голова Рівненської облради Юрій Кічатий.

Підготувати консолідований законопроект про освіту

Під час робочої поїздки глава парламенту ознайомився з діяльністю Національного університету водного господарства та природокористування у місті Рівне. Спілкуючись з професорсько-викладацьким складом та студентами, В. Рибак наголосив, що Україна повинна мати такий закон про вищу освіту, який дозволить вийти на європейський рівень і забезпечить визнання наших дипломів у всій Європі.

Голова Верховної Ради підкреслив, що необхідно прискорити процес прийняття нової редакції Закону «Про вищу освіту», бо положення чинного закону перестали відповідати сучасним завданням підготовки фахівців. На думку керівника парламенту, тільки так можна забезпечити інноваційний розвиток країни.

Керівник парламенту повідомив, що на розгляд подано три законопроекти з реформування вищої освіти, проте за підсумками численних пропозицій і рекомендацій слухань, що відбувалися за ініціативи Комітету з питань освіти і науки, необхідно буде підготувати і внести на розгляд Верховної Ради консолідований проект закону «Про вищу освіту».

За повідомленням прес-служби Верховної Ради України.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

І знову Дніпро перейшли батальйони

З нагоди 70-ї річниці визволення Дніпропетровська від фашистських загарбників у місті відбулася реконструкція форсування річки Дніпро, яка стала наймасштабнішою в Україні. Участь в ній узяли 26 клубів реконструкторів з України, Росії та Білорусі. А привітати ветеранів, мешканців міста та учасників дійства прибув Президент України Віктор Янукович.

«За всю нашу багатовікову історію одне з найважчих випробувань випало на долю України в роки Великої Вітчизняної війни. Сьогодні ми відзначаємо важливу подію в житті країни — 70-річчя визволення Дніпропетровська від фашистських загарбників. Упевнений, що всі ми гідно відзначимо величний подвиг визволителів, зберігши традиції старших поколінь. Такі знакові події не втрачають із часом своєї духовності і суспільне значення. Вони дають можливість ще раз низько вклонитися героям, які, не шкодуючи свого життя, здолали ворога. Нащадки ніколи не забудуть цей величний подвиг», — сказав глава держави.

Президент нагородив державними нагородами ветеранів Великої Вітчизняної війни, котрі визволяли Дніпропетровщину, прийняв парад, в якому брала участь сучасна техніка і техніка часів Великої Вітчизняної війни, а також поклав квіти до пам'ятника воїнам-визволителям.

ДОВІДКОВО

Битва за Дніпро — це одна з найбільших військових операцій у світовій історії. Загалом у ній брали участь понад 2,6 мільйона осіб, 2400 танків, 2800 літаків, не повернулися з поля бою більш як 400 тисяч солдатів, понад мільйон померли від ран.

Олександр Швачко, член київського клубу «Вікінг»:

«Ми ретельно репетирували всі моменти, щоб усе було достовірно. Правдоподібність — це найскладніше в такому заході. Особливо, коли глядачі — люди старшого покоління, які бачили й пам'ятають, як усе відбувалося 70 років тому. Складно донести й до молодого покоління, яке про війну не знає нічого».

До участі в реконструкції було залучено понад 170 одиниць техніки: 50 одиниць військової техніки часів Великої Вітчизняної війни — танки Т-34, німецький танк «Пантера», німецький бронетранспорт «Ганомак», радянський бронеавтомобіль, «Катюша» тощо. Цікаво, що в реконструкції була задіяна саме та техніка, яка безпосередньо брала участь у визволенні Дніпропетровщини у 1943—1944 роках.

Артем Гусіянський, член клубу реконструкторів «Червона зірка», Київ:

«Це реконструкція висадження 152-ї дивізії в цьому районі. Форсування Дніпра здійснюється членами клубів разом із частинами Збройних Сил України — вони забезпечують понтонну й катерну переправи. На землі показуємо захоплення плацдарму і його розширення, знищення німецького угрупування. То була одна з найважливіших битв, яка відіграла вирішальну роль у визволенні Дніпропетровська. Нам удалося зберегти пропорції в живій силі й техніці 70-річної давнини».

Подивитися на реконструкцію зібралися десятки тисяч жителів міста.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.
Дніпропетровськ.

На знімку: Президент України Віктор Янукович, голова Дніпропетровської обласної державної адміністрації Дмитро Колесніков (на передньому плані).

Фото Андрія МОСІЄНКА (прес-служба Президента України).

Кінотеатр не зміг вмістити охочих подивитися фільм про війну

У Чернігові телеканал «Дитинець» презентував власну документальну кінострічку «Чернігівський рубіж 1941—1943».

Завдяки авторові і режисеру Ігорю Левенку, який роздобув у кіноархівах унікальні кадри про оборону, окупацію та визволення обласного центру, одногодинний фільм став значимим твором-дослідженням про ту добу.

Із коментарями подій у ньому виступили відомі чернігівські історики Сергій Леп'явко, Сергій Бутко, Олена Лисенко та інші. Переглянути анонсовану напередодні кінострічку прийшло стільки чернігівців, що їх усіх не міг вмістити один із найбільших залів кінотеатру імені Щорса. Творча група кінострічки розповіла першим глядачам про свою роботу над сценарієм, знайдені унікальні світлини і кінодокументи.

Сергій ПАВЛЕНКО.

На знімку: перед глядачами виступає Ігор Левенок.

Фото автора.

Що дадуть за нові «швидкі»

У тимчасовій слідчій комісії Верховної Ради з розслідування діяльності Міністерства охорони здоров'я виявили порушення з боку МОЗ під час проведення тендерів, зокрема щодо закупівлі нових авто «швидкої допомоги». На думку парламентаріїв, на кожному автомобілі, вартість якого становить 640 тисяч гривень, держава переплачує близько 50 тисяч.

Голова ТСК Анатолій Дирів (фракція «Батьківщина») на прес-конференції висловився за продовження роботи комісії ще на три місяці. Його колеги по фракції — депутати Павло Петренко та Максим Бурбак — також не виключили, що МОЗ планує закупити автомобілі «швидкої допомоги» та устаткування для них за завищеними цінами. Тим паче обладнання реанімобілів — далеко не найвищої якості, китайського виробництва.

За шість місяців роботи ТСК, до складу якої входили представники всіх фракцій, підготувала звіт на 105 сторінках. Поперваx його підписали 11 з 13 членів комісії, у тому числі й четверо депутатів від Партії регіонів. Однак невдовзі регіонали свої підписи відкликали.

Загалом, як зазначають у ТСК, за 2012 рік у державі було проведено держзакупівель за 306 прямими договорами на суму 1,9 мільярда гривень. За даними Рахункової палати та інших контролюючих відомств, у частині цих договорів було перевищено закупівельну ціну. «Приблизно з цієї суми мінімум 16%, максимум 25% за різними договорами була перевищена гранична закупівельна ціна, — сказав на прес-конференції А. Дирів. — Держава могла заощадити 250—300 мільйонів гривень». За словами голови ТСК, ціна на кожен автомобіль може бути завищена на 10—15%. Для порівняння Павло Петренко навів такі дані: на лікування онкохворих дітей, які нині перебувають у дитячій лікарні «Охматдит», але потребують оперативного лікування за кордоном, необхідно 50 мільйонів гривень. Факти зловживань підтверджують і перевірки правоохоронних органів: у відповіді на запит ТСК СБУ констатувала, що за останні два роки рівень корупційних діянь у сфері охорони здоров'я зріс майже вдвічі. Тільки під час роботи ТСК було порушено 180 кримінальних проваджень.

За підсумками діяльності ТСК у Верховній Раді зареєстровано два проекти постанови: заслухати звіт тимчасової слідчої комісії, або ж продовжити її роботу на три місяці. При цьому у звіті ТСК міститься пропозиція «звільнити із займаної посади міністра охорони здоров'я». Однак остаточне рішення — за депутатами.

Оголошення про проведення відкритих торгів на закупівлю автомобілів «швидкої допомоги» та їх обладнання МОЗ оприлюднило 23 серпня цього року. Загалом передбачається закупити 1412 автомобілів: 206 автомобілів швидкої медичної допомоги для транспортування пацієнта (тип А2), 1063 автомобілі екстреної медичної допомоги (тип В) і 143 реанімобілі (тип С). Розкриття пропозицій учасників конкурсних торгів планувалося на 18 жовтня. Однак оголошення результату тендера знову перенесли. Заступник міністра охорони здоров'я України Олександр Толстанов у коментарі журналістам заявив, що розкриття пропозицій конкурсних торгів на закупівлю автомобілів «швидкої допомоги» та їх устаткування проходить прозоро. За його словами, торги відбуваються відкрито. «Зачитуються абсолютно всі пропозиції і витримано всі чинні норми», — сказав О. Толстанов. Стосовно перенесення декілька разів цих торгів, урядовець пояснив, що це пов'язано з неналежним оформленням документів. Для участі у торгах станом на 26 вересня було зареєстровано 11 учасників, з яких обиратимуться переможці за 10 лотами. На виділені урядом кошти планується закупити 1 тисячу 413 автомобілів «швидкої» згідно із заявками із регіонів України.

Анна ШЕВЧЕНКО.

У НОМЕР

Уряд розробляє соціальний паспорт ветерана

До кінця нинішнього року уряд планує затвердити соціальний паспорт ветерана, до якого вноситимуть усі їхні запити та прохання. Про це під час брифінгу повідомив перший заступник голови Державної служби з питань інвалідів та ветеранів Володимир Сіроштан. «Вийшовши на безпосередні проблеми кожного ветерана, можна буде дієвіше реагувати на них», — наголосив він.

Перший заступник голови Держслужби з питань інвалідів та ветеранів також запевнив, що житлове питання інвалідів Великої Вітчизняної війни майже вирішено, а коли йдеться про ветеранів-інтернаціоналістів, то цього року на це виділено понад 95 мільйонів гривень.

Для забезпечення інвалідів війни автомобілями та спецавтівками, за його словами, необхідно 5 мільярдів гривень. Нині, зокрема, черга налічує 82 тисячі тих, хто має законодавче право претендувати на отримання авто.

В. Сіроштан розповів, що розглядається декілька варіантів зняття напруження у цьому питанні: йдеться про щомісячні компенсації або ваучеризацію для тих, хто в черзі, та ввезення автомобілів з-за кордону на пільгових умовах.

Він також зазначив, що постійно зростає пенсійне забезпечення всіх без винятку категорій ветеранів війни, значним є й підвищення одноразових грошових виплат, котрі здійснюються до Дня Перемоги. Зокрема, у 2009 році інвалідам I групи виплачувалося по 540 гривень, а в 2013-му — по 2 тисячі 145 гривень.

Крім того, посилено співпрацю держави з об'єднаннями ветеранів (загалом їх 23). Вони фінансуються Держслужбою з питань інвалідів та ветеранів й отримують близько 12 мільйонів гривень. А ще об'єднанням надають офіси та відповідні пільги на їх комунальне забезпечення.

Перший заступник голови Держкомітету повідомив, що невдовзі 120 тисяч ветеранів Великої Вітчизняної війни нагородять медаллю «70-річчя визволення України від фашистських загарбників».

За словами В. Сіроштана, нині в Україні залишилося 1,5 мільйона ветеранів ВВВ. Із них близько двох третин — учасники війни, до яких відносяться не тільки працівники тилу, а й представники сімей загиблих фронтовиків. Самих учасників бойових дій залишилося близько 60 тисяч.

Сергій ОЛЕКСАНДРІВ.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до статті 6 Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік»

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Статтю 6 Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., №5-6, ст. 60; із змінами, внесеними законами України від 4 квітня 2013 року №176-VII та від 4 липня 2013 року №396-VII) доповнити пунктом 5 такого змісту:

«5) за рішенням Кабінету Міністрів України для забезпечення виконання зобов'язань публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України».

Публічне акціонерне товариство «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» звільняється від зобов'язання надавати майнове або інше забезпечення виконання зобов'язань за наданими у 2013 році державними гарантіями та вносити плату за надання таких державних гарантій.

Умови надання державних гарантій встановлюються Кабінетом Міністрів України».

2. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ,
10 жовтня 2013 року.
№638-VII.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 203 (5703)
СЕРЕДА, 30 ЖОВТНЯ 2013

У січні—вересні 2013 року послугами Черкаської обласної служби зайнятості скористалися понад 62 тисячі громадян, із них статус безробітного мали майже 60 тисяч осіб, *інформує наш власкор Лідія Титаренко*

За 2013 рік Україна піднялася зі 140-го на 112-те місце в рейтингу Світового банку DoingBusiness, що оцінює дії влади зі створення умов для ведення бізнесу *(«Лівий берег»)*

Валерій МАЗУР: «Треба зробити метал конкурентним, а житло доступним»

РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На зовнішніх ринках металургів не чекатимуть

— Валерію Леонідовичу, обсяги промислового виробництва прискорили падіння. За даними Держстату, негативний тренд за підсумками дев'яти місяців становить 5,2 відсотка. Причин чимало, але не всі вони рівноцінні, чи не так?

— Звісно, причин рецесійних ознак у промисловості достатньо. Приміром, погіршення зовнішньої кон'юнктури для експортерів. Але вона почала погіршуватися не вчора.

Для металургійної галузі, наприклад, восени 2011-го, коли, між іншим, здобули приріст металопродукції на 8,5 відсотка. Усе свідчило про те, що цілком позитивно оцінювати потенціал гірничо-металургійного комплексу навіть на середню перспективу було б наївно. Через інституційні зміни — це давно вже не цілісний металургійний комплекс. Через надвисоку ступінь спрацьованості основних фондів — багатолітнє нехтування модернізацією і новими технологіями породжувало наркотичну залежність галузі від високих цін на метал не кращого гатунку. Зрештою, через різну рентабельність, прибутковість, збитковість металургійних заводів. Але ж оцінювали! Остання зі схвалених кілька років тому програм передбачала зростання виплавки сталі до 65 мільйонів тонн на рік! Тобто мало не вдвічі більше, ніж за фактом 2011-го! Для того мали вкласти у відновлення металургійного виробництва близько 30 мільярдів доларів США! Якщо це робити темпами, які нам властиві, то на виконання цієї програми пішло б щонайменше 15—20 років. Але і це не гарантувало б на всі сто появу конкурентоспроможної продукції від українських виробників на зовнішньому ринку. Бо там уже сьогодні надлишок потужностей, які успішно закривають світову потребу в металопродукції. А хто сказав, що продукцію наших металургів чекатимуть?

...Уже наступного, за успішним 2011-м, року виробництво металопродукції впало на 5,2 відсотка, державний бюджет втратив колосальні доходи: від керівників промисловості, звісно, очікували системних змін у галузі. Але замість інвестувати в технічне переозброєння потужні фінансово-промислові групи вважали за краще виводити зароблені капітали за кордон. А всілякі декларативні програми вкотре пропонували погодитися з підміною понять...

Почім робоче місце?

— Ви маєте на увазі програми з підтримки галузі в рамках Державної програми активізації розвитку економіки на найближчі два роки?

— Саме так. І саме тому, що вони залишають глибокий сумнів у тому, що їх авторами були державні мужі. Я вважаю, що і для економіки, і для бюджету держави загалом оптимальність прийнятих рішень обґрунтована недостатньо й потребує щонайменше адаптації до нинішніх реалій і прогнозних очікувань розвитку світової економіки. Бо вухо пестить, а розум не їме. Цього року пропонувалося використати не менш як 50 мільярдів гривень під державні гарантії. Але мій власний досвід на посту міністра промисловості свідчить, що тільки-но бізнес брався за спорудження нових і модернізацію діючих потужностей, на цьому втрачав лише бюджет. Приміром, Макіївський металургійний завод за кредитні кошти під державні гарантії побудував прокатні стани 150 і 350, але 200 мільйонів гривень заплатила держава, точніше — платники податків. На складах Запорізького алюмінієвого заводу 20 років іржавіє імпортне обладнання, закуплене під державні гарантії для виробництва алюмінієвої фольги... Можна назвати десятки підприємств різних галузей промисловості та сільського господарства, які свого часу брали та не повертали кредити до роздержавлення і після. На мій погляд, за роки незалежності через схему державних гарантій країна втратила щонайменше мільярд доларів США.

— До якої міри коректно державі підтримувати бізнес-проекти, я б залишив розмірковувати політикам. Але я не певен, що деякі проекти економічно обґрунтовані...

— І маєте рацію. Приміром, після запуску другої черги електросталеплавильного комплексу «Інтерпайп Сталь» очікується наростити експорт трубної продукції на 700 тисяч тонн вартістю не менш як 700 мільйонів доларів США, збільшити надходження до бюджету на суму понад 200 мільйонів гривень, що становить близько 25 мільйонів доларів США. Це 13 відсотків від 1540 мільйонів гривень інвестицій у проект! Далі: очікується створення 595 нових робочих місць — отже, близько 3,57 відсотка від своєї виручки за труби підприємство відраховуватиме до бюджету. Виходить, що одне робоче місце стане державі у 2,6 мільйона гривень, або майже 326 тисяч доларів США. Тож держава або не цінує гроші платників податків, або вочевидь переоцінює проекти великого бізнесу. Та хоч би там як, а ми маємо справу з нераціональним розподілом грошових і матеріальних ресурсів, який не дає змоги провести справді ефективну модернізацію.

— Завищення вартості робочих місць у проектному плануванні — не український винахід...

— Звісно. Міжнародний досвід каже, що витрати на створення одного робочого місця під час технічного переозброєння підприємств сягають 100 тисяч доларів. У Франції десятилітнє скорочення застарілих потужностей із 30 до 16 мільйонів тонн сталі на рік та створення нових робочих місць вимагало 3 мільярди доларів щорічних витрат. Отже, на створення 150 тисяч нових робочих місць було витрачено близько 30 мільярдів доларів США — вдвічі більше від міжнародних стандартів витрат на одне робоче місце. А в нас навіть грубі підрахунки свідчать, що реформатори перекривають ці стандарти у 4—5 і більше разів. Так, проект зі створення потужностей для виробництва труб на ТОВ «Інтерпайп Ніко Тьюб» вартістю 750 мільйонів гривень обіцяє 225 додаткових робочих місць за 3,32 мільйона гривень кожне. Тобто приблизно за 415 тисяч доларів США. Дякуючи побудові нового ливарно-прокатного модуля на «Донецьксталі» обіцяють створити 1549 додаткових робочих місць із розрахунку 722 тисячі доларів за одиницю!

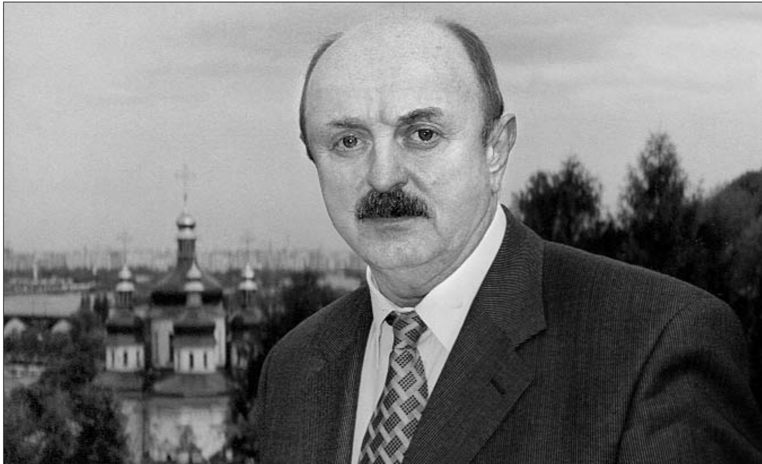
Що значить ошелешити обсягом

— У проекті оновлення «Донецьксталі» вражає не тільки це. Що ви скажете про намір збільшити виробництво металопродукції на 900 мільйонів тонн на рік, скоротити витрати природного газу зі 120 кубометрів до 15 на тонні прокату та зменшити викиди в атмосферу шкідливих речовин у 3,5 разу?

— Скажу, що проекти скидаються на прожекти, адже чимало дуже важливих чинників просто знехтувано. Скажімо, конкуренцію на внутрішньому ринку з іншими виробниками аналогічного прокату. А той факт, що потреби світового ринку успішно задовольняються закордонними виробниками сталі (у світі надлишок потужностей) свідчить, що така конкуренція буде не на жарт.

Або ще такий чинник. Дуже добре, що пропонується скорочувати витрачання газу, але цього не досягти без додаткових витрат електроенергії. Досвід феросплавних заводів свідчить, що за нинішніх цін на електроенергію електросталеплавильні потужності можуть виявитися нерентабельними, а їхня продукцію неконкурентоспроможною на зовнішніх ринках.

Кажуть, що скоротять обсяги викидів в атмосферу? Але для того треба ще вивести з експлуатації застарілі потужності, а за цим стоятиме ліквідація робочих місць. Узагалі мені дивно, що попри нерухомий стан низки ливарних заводів, вищезгадану програму намічено створювати під державні гарантії нові потужності, як от на Сумському заводі «Насосенергомаш». І геть зовсім незрозумілою видається створення на Луганщині нового виробництва прокату з алюмінію. Адже в країні вже немає власного виробництва первинного алюмінію, а орієнтуватися на Росію — собі дорожче...

ІЗ ДОСЬЄ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Валерій МАЗУР — учений у галузі металургії. Член-кореспондент Національної академії наук (1997), заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії в галузі науки і техніки, міністр промисловості (1995—1997).

Досвід є. Досвідчених бракує

— Залізорудна сировина є найвагомішою складовою у структурі собівартості металопродукції. Сумарні затрати на неї та коксівне вугілля становлять мало не половину її собівартості. Як би ви оцінили зусилля підприємств щодо зниження цієї складової?

— Гарне запитання. Треба віддати належне зусиллям металургійних комбінатів щодо скорочення витрат коксу та зменшення (з часом — і усунення) природного газу при плавленні у доменних печах. Переведення доменного виробництва на використання пиловугільного палива замість газу зачіпає не лише інтереси металургів, а й коксохіміків, загалом вугільної промисловості. За результатами окремих досліджень, технологія вдування у доменні печі потенційно скорочує приблизно на 3 мільйони тонн за рік витрати коксу, на 4,3 мільйона тонн — коксівного вугілля, на 2 мільярди кубометрів — природного газу. Прямо скажу: із впровадженням цієї технології ми дуже запізнилися.

Є нюанси, які держава зобов'язана враховувати. Українське коксівне вугілля має високий уміст сірки, яка, у великій кількості потрапляючи з коксу до чавуну, а зрештою — у сталь, істотно погіршує її властивості. Через це треба виплавляти чавун із мінімальним умістом сірки. Виходити з цього можна двома шляхами. Або закуповувати низькосірчане вугілля в Росії, Бразилії, Австралії. Або виробляючи кокс з високосірчаного свого вугілля. Можна і треба виплавляти з нього чавун, якщо далі здійснювати його знесірчення (за допомогою технологічної операції, яку вчені називають десульфурацією). З усіх точок зору, другий шлях — найбільш прийнятний. На складах українських шахт зосереджено десятки мільйонів тонн високосірчаного вугілля, склади затоварені, вугілля окислюється. Шахти зупиняють видобуток з усіма негативними наслідками. Тим часом труднощі та додаткові витрати, пов'язані з використанням свого власного вугілля, істотно менші за витрати економіки через його незатребуваність та імпорт. Устаткування для знесірчення чавуну, розроблене нашими вченими, можна придбати за 5,5 мільйона доларів, виготовляється і монтується воно за 11 місяців. Інститут титану в Запоріжжі та Інститут чорної металургії НАН України у Дніпропетровську запровадили технологію десульфурації чавуну на низці зарубіжних металургійних комбінатів. У Китаї успішно експлуатують 220—230 установок із десульфурації чавуну, а в Україні — лише на «Азовсталі», на Алчевському металургійному комбінаті та на Маріупольському металургійному комбінаті імені Ілліча. Технологія ніяк не стане загальним надбанням, хоч вона спроможна істотно підвищити якість продукції металургів і розширити ринки збуту для вугільної промисловості.

— Валерію Леонідовичу, нині формується проект бюджету держави на наступний рік. Отже, крім іншого, мова піде і про рентні платежі за користування надрами з боку гірничо-збагачувальних комбінатів. Я знаю, що в наукових колах не всі однаково ставляться до потреби узгоджувати нормативи плати за надра з ліквідністю тих чи інших мінеральних ресурсів, рівнем прибутковості добувних підприємств... Що ви думаєте з цього приводу?

— За видобуток дуже ліквідної залізної руди ГЗК перераховують у бюджети, за підрахунками, приблизно 2 відсотки від обсягів свого чистого прибутку. Дозвольте вас запитати: ви згодні з таким розподілом прибутку як представник народу, який на законних підставах є власником надр і природних ресурсів? Бачу, що ні. Торік згідно зі змінами в Податковий кодекс, які стосувалися певних законодавчих норм, мінімальні ставки плати за користування надрами для видобутку корисних копалин було підвищено. Так, ставку плати за тонну видобутої руди (з умістом заліза 56—72 відсотки) збільшили з 10,29 до 11,45 гривні. Її експортна ціна — щонайменше 140 доларів США. Виходить, що з цієї суми держава, як власник надр, отримує лише близько 1,28 долара (з розрахунку за тонну). Хіба ви не вважаєте, що ставка плати за видобуток ліквідної руди занижена? Бачу, що згодні. Я скажу вам так: треба встановити ставки плати за видобуток залізної руди для збагачення на рівні 10 відсотків від її ціни на зовнішніх ринках, а багатої залізної руди, титанової та титаноцирконієвої — на рівні 15 відсотків.

На цьому тлі вирізняються підвищені нормативи — у 7,5 відсотка від вартості товарної продукції, які встановлено для доволі великої групи нерудних корисних копалин: вапняку, крейди, тощо.

До того ж платню на вапняки для виробництва силікатної цегли встановили вдвічі вищу, ніж на флюсові вапняки. Нонсенс, бо флюсовий вапняк якіснішій і з нього найбільше виробляється того самого вапна для виготовлення силікатної цегли. Абсурдно, бо це суперечить намірам уряду підтримувати будівництво доступного житла, елементарним економічним законам. Якщо Україна прагне якомога швидше вивести будівництво зі стагнації (нагадаю: його обсяги у вересні скоротилися на чверть проти відповідного періоду минулого року), то треба подбати про збалансований розподіл національних ресурсів.

Сергій ВЛАД.

ДОВІДКОВО

За даними Держстату, капітальні інвестиції в першому півріччі становили 103,33 мільярда гривень, що на 14,6 відсотка менше, ніж за аналогічний період минулого року: найбільший спад інвестицій відбувся у другому кварталі. Приріст прямих іноземних інвестицій у вигляді акціонерного капіталу в першому кварталі становив 0,737 мільярда доларів США, що на 13 відсотків менше, ніж за аналогічний період минулого року. У другому кварталі відбулося скорочення ПІІ на 0,39 мільярда доларів США.

ЕКСПЕРТНА ОЦІНКА

Підприємства ГМК, за оцінками експертів об'єднання металургійних підприємств України, як очікується, збільшать виробництво загального прокату на 1 відсоток проти минулого року — до 29,306 мільйона тонн. Очікується скорочення виробництва труб, коксу та вогнетривких виробів.

Держава або не цінує гроші платників податків, або вочевидь переоцінює проекти великого бізнесу

Що? Де? Почім?

ПРОГНОЗНІ ЦІННИКИ ЛИСТОПАДА

Задовільна пропозиція продовольчих товарів і стабільний курс гривні на внутрішньому ринку — запорука помірного інфляційного фону в листопаді (0,3—0,5 відсотка). Його підкріплять помірний споживчий попит, зумовлений низькою платоспроможністю населення, та інертна динаміка торгівлі.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

За підсумками трьох кварталів, обсяги роздрібного товарообігу сягнули нижче двозначного числа — до 9,8 відсотка, тоді як за аналогічний період минулого року зростання становило 16 відсотків. Найпомірніше зростання зафіксували на Дніпропетровщині (6 відсотків), найбільше — у Волинській області (12,5). Щоквартальне зниження обсягів виторгу роздрібної торгівлі зумовлене передусім зниженням доходів українців, які зростали торік двозначними числами, а цього року ледь-ледь. За підсумками другого кварталу, наприклад, на 4,3 — порівняно з минулим роком. Саме низька купівельна спроможність населення є фундаментальним чинником помірної споживчої інфляції. Це за того, що на сьогодні близько 45 відсотків новостворених підприємств головним видом своєї діяльності називає торгівлю.

БЕНЗИН ВИСОКООКТАНОВИЙ — *середня вартість літра А-95 (тут і надалі мова лише про середній рівень цін) залишиться у цінах жовтня*, **ЛІТРА ДИЗПАЛЬНОГО** — *зросте на 5—8 копійок.*

Економічних підстав для подорожчання нафтопродуктів немає. Серпневий сплеск цін на гуртовому ринку не докотився до роздрібного, як на мене, через падіння обсягів споживання бензину, котре знизилося у вересні майже на 16 відсотків. Попит на бензин і дизпальне бажатиме кращого, унеможливлюючи зростання цін.

БОРОШНО — *кілограм борошна вищого ґатунку залишиться у цінах жовтня, а першого сорту здешевіє на 5—10 копійок.*

Високий врожай зернових і чітка організація державних закупівель за форвардними контрактами дають підстави прогнозувати цінову стабільність не лише на коротку перспективу, а й на весь маркетинговий рік.

ХЛІБ — *залишиться у цінах жовтня.*

Поза сумнівом, чимало пекарень не проти того, щоб підняти рентабельність своєї продукції, але на це наважиться небагато виробників, зважаючи на посилений контроль за цінами з боку Міністерства доходів та зборів і місцевих органів влади.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

Ціни на зернові культури проти минулого року впали мало не на третину, на олійні культури — на чверть. Пшениця третього класу подешевшала на 465 гривень за тонну. І це, і погодні сюрпризи зернозбиральної кампанії свідчать, якщо не про збитковість багатьох секторів АПК, то про обмежену рентабельність за умов щедрого врожаю. За таких умов змінювати схему оподаткування сільгоспвиробників (Міндоходів пропонує зменшити 10-відсоткову сплату акумульованого ПДВ до бюджету) означає позбавляти аграріїв мільярдів гривень. Поза сумнівом, це ще один аргумент за утримання від зниження ставок податків на прибуток і ПДВ з наступного року, про що повідомили вже в Міністерстві фінансів.

КРУПИ — *залишаться у цінах жовтня.*

Добротна пропозиція круп'яної продукції — наслідок рекордного врожаю, який унеможливить зростання цін.

ОВОЧІ — *традиційний борщовий набір додасть у цінах 1—3 відсотки,* **ФРУКТИ** *подорожчають на 3—5 відсотків.*

Незначне подорожчання городини зумовлять ціни приватного сектору і невеликих господарств, які за відсутності овочесховищ зазвичай розпродуються восени. А подорожчання фруктів стане наслідком зростання попиту на вітамінну продукцію, який, крім іншого, зумовить сплеск респіраторних захворювань серед населення.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

Утриманню низьких споживчих цін на продовольство, крім іншого, сприятимуть ярмаркова та внутрішньозаводська форма торгівлі. Як повідомляє з Харкова наш власкор Микола Косий, завдяки постачанню картоплі, овочів за цінами нижче ринкових на найбільші підприємства області («Турбоатом», «Електроважмаш», «Харківський підшипниковий завод» тощо) вдалося успішно задовольнити попит у найбільш гарячу пору — в період консервації плодово-овочевої продукції. Поза тим це давно вже стало традицією і в інших індустріально-промислових районах на сході України.

ЦУКОР — *залишиться у цінах жовтня.*

Результат підказує високий врожай цукрових буряків, неабиякий обсяг перехідних запасів цукру виробленого минулого року, і розпал нового сезону цукроваріння.

МОЛОКО, МОЛОКОПРОДУКТИ — *подорожчання на 1—3 відсотки.*

На мій погляд, на роздрібний ринок молока та молокопродуктів впливатиме сезонне скорочення виробництва.

М'ЯСО — *залишиться у цінах жовтня.*

Позитивні тенденції у розвитку м'ясного сегмента агросектору вже незаперечні й зумовлені передусім суттєвими інвестиційними вливаннями. Рентабельність багатьох крупних сільськогосподарських холдингів у цьому сегменті вже може перевищувати 10 відсотків. Тож до передноворічних закупівель, я вважаю, є передумови навіть для зниження цін на м'ясо.

ОЛІЯ — *залишиться у цінах жовтня.*

Я не відкидаю можливості незначного подорожчання рафінованої олії, що може спостерігатися наприкінці місяця, але винятки не вплинуть на прикінцевий результат. Економічних передумов для цінових зрушень, як на мене, немає.

ЛІКИ — *подорожчання на 3—4 відсотки.*

Сезонне зростання попиту на ліки від вірусно-респіраторних захворювань ми відчуємо вже наступного місяця. Не виключаю, що Міністерство охорони здоров'я ініціює низку перевірок аптекарських мереж.

КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ — *подорожчання на 2—3 відсотки.*

Повзуче подорожчання житлово-комунальних послуг триватиме до кінця року через потребу компенсувати видатки на водовідведення, водопостачання, теплову енергію, утримання ліфтового господарства тощо.

ТРАНСПОРТНІ ПОСЛУГИ — *залишаться в цінах жовтня.*

Перехід до більш жорстких тарифів на залізниці відбудеться уже наступного року, комунальний транспорт утримається від підвищення плати за свої послуги, а попит на послуги авіаліній бажатиме кращого.

ТУРИСТИЧНІ ПОСЛУГИ — *здешевіють на 10—15 відсотків.*

Попит на оксамитовий сезон на Чорноморському узбережжі помірно зросте, але ціни будуть знижуватися безвідносно до зростання туристичного потоку. Головною прикметою цьогорічного сезону стане покращення співвідношення ціни і якості туристичних послуг.

КУРС ГРИВНІ ДО $ — *залишиться на рівні жовтня.*

Нацбанк має достатньо важелів, аби тримати валютний курс гривні до кінця року.

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

У вересні, як свідчить моніторинг громадської думки компанією GfK, різко погіршилися споживчі настрої населення. Це сталося в момент, коли Держстат зафіксував нульовий рівень інфляції, що може свідчити, крім іншого, і про відірваність нашої статистики від життя. Але я б утримався від такого висновку: просто люди стали менше купувати споживчих товарів, ніж це було ще півтора року тому, на це вказує і падіння товарообігу. Тим часом експерти стверджують, що посилилися очікування безробіття, девальвації, неконтрольованого зростання споживчих цін тощо. Такі настрої можуть погіршити становище виробників продукції, які протистоять сьогодні економічній стагнації.

Віктор ГРИНЕВИЧ.

РЕГІОНАЛЬНИЙ МОНІТОРИНГ

Подорожчали яйця та молоко

В області подорожчали яйця, молоко, сир твердий і кисломолочний, сметана, масло вершкове, кисломолочна продукція, а також кондитерські борошняні вироби. Ці продукти додали в ціні від 0,3 до 11,6 відсотка.

Водночас овочі навпаки подешевшали. Зокрема, перець — на 14,8 відсотка, капуста білокачанна — на 14,7, буряк — на 11,6, морква — на 7,2, картопля — на 6,9, цибуля — на 2,4.

На 4,2 відсотка знизилися ціни на джеми, повидло, мед, на 3,6 -подешевшали фрукти й на 3,1 — продукти переробки зернових. М'ясо птиці й свинина теж дещо втратили в ціні — 0,7 і 0,5 відсотка відповідно.

Алла АНТІПОВА.

Луганськ.

Сало знову стає делікатесом

Ціни на овочі з так званого борщового набору останнім часом на Полтавщині дещо стабілізувалися і навіть трохи знизилися. Хоча очікуваного суттєвого «відкату» після різкого стрибка вгору ще на початку осені не сталося. Адже якщо та сама цибуля тоді подорожчала практично вдвічі й перевищила захмарну для такої пори «стелю» в 5 гривень за кілограм, то сьогодні навіть дрібні гуртовики, які продають її у мішках-сітках, «скинули» хіба що по 50—70 копійок од тієї «п'ятірки».

Сьогоднішня ринкова вартість одного з продовольчих брендів Полтавщини й України — сала — перетворює його на просто недоступний для багатьох делікатес.

Що почім на ринках Полтави: картопля — 4,20—5 гривень (кілограм), капуста — 2,50—3, морква — 3—4, цибуля — 4,30—5, буряк — 2—4, олія — 13—16 (літр), молоко — 7—8, сметана — 28—30, сир домашній — 30—36 (кілограм), яйця — 12—15 (десяток), сало — 35—40 (кілограм), свинина — 50—60, яловичина — 55—60.

Василь НЕЙЖМАК.

Полтава.

Рятують ярмарки

У жовтні в Тернополі відбулися два ярмарки сільськогосподарської продукції. Останній — минулої суботи. Аграрії і переробники виручили на ньому понад п'ять мільйонів гривень. Ціни на ярмарках на 10—15 відсотків нижчі, ніж у торговельній мережі та на базарах. Їх із нетерпінням очікують пенсіонери, малозабезпечені, багатодітні родини. Найбільший ажіотаж — навколо картоплі. Її цього року недорід, тому до машин вишикувалися черги. Продавали другий хліб за ціною 3,2 гривні за кілограм, тоді як базарна — 4—4,5.

Щоправда, багато тернополян проблему забезпечення картоплею цього року вирішували по-іншому: власним транспортом добиралися до глухих сіл, де купували її за 2,6—2,8 гривні. Там же можна було запастися морквою, буряками, капустою, яблуками за значно нижчими цінами, ніж у містах. Навіть коли з урахуванням вартості бензину, виходить дешевше.

Якщо порівнювати з вереснем, то борщовий набір трохи піднявся у ціні. Особливо відчутно подорожчали картопля і цибуля (на 30—40 відсотків). Дещо впали в ціні морква, буряк, капуста. А якщо хочете, щоб борщик був за всіма правилами, тобто на м'ясному бульйоні, із сметаною, то все це коштуватиме відповідно. Ціни на ці продукти порівняно з літніми також зросли, а що скаже зима? І хоч уряд запевняє, що об'єктивних причин для підняття ціна на овочі та інші продукти немає, але реальність інша.

Якщо порівнювати тернопільські ціни із середніми в Україні, то вони мало чим відрізняються, а деякі продукти навіть дорожчі. Між тим середньомісячна зарплата в області впродовж багатьох років залишається найнижчою в Україні.

Що почім на ринках Тернополя: картопля — 4—4,5 гривні за кілограм, буряк — 4—5, морква — 5—6, капуста — 2 —2,5, помідори — 9—14, огірки — 18—20, перець — 16—18, яблука — 6—9, груші — 10—12, виноград — 15—24, свинина — 45—60, яловичина — 55—62, сметана (літр) — 25—35, сир м'який — 26—30 (кілограм), цукор — 5,5—6, борошно — 3,5—4, гречка — 6—6,5, рис — 7—10.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопіль.

За цукор стільки, як за пшоно

Ціни на основні продукти харчування на ринках Вінниці порівняно з попереднім місяцем не зазнали суттєвих змін. Щоправда, вартість цукру, наприклад, дивує насамперед досвідчених фахівців. Для пересічних покупців низька ціна на солодкі кристали вигідна, а ось для цукроварів... Однак, різниця у вартості між названою продукцією все-таки є, хоча незначна. За кілограм цукру треба заплатити 6,5 гривні, а пшона — 6. Не так давно цукор справді продавали дешевше, ніж пшоно.

Підвищення ціни на картоплю пояснюють необґрунтованим ажіотажем навколо другого хліба. У селищі Шпиків Шаргородського району на одному із селянських дворів пропонували картоплю по чотири гривні за кілограм. «Якщо братимете більше, трохи уступимо, — сказала господарка.

Найбільше стрибнула ціна на яйця домашні курячі. Схоже, нинішньої зими вони стануть справді золотими. Якщо вже з осені за десяток просять 20—22 гривні, то за яку ж тоді ціну відпускатимуть взимку, коли кури не-суться не кожен день?

Вартість молочних продуктів майже не змінилася. За півторалітрову пляшку молока треба заплатити 8—9 гривень, півлітра сметани обійдеться у 14—15, кілограм домашнього сиру — 25—30.

Так само не змінили цінники продавці м'яса. Як і раніше, яловичина дорожча від свинини. Дотація, яку дає держава тим, хто вирощує телят, не позначається на знижені ціни. Кілограм яловичини продають за 55—65 гривень, вартість кілограма свинини починається з 45. А ось ціна на сало коливається у найширших межах — 18—35 гривень за кілограм. На прилавках багато живої риби. Кілограм гарного товстолобика продають лише за 8 гривень, короп коштує у 2—2,5 разу дорожче.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

У Полтаві УБОЗ затримало адвоката, який обіцяв клієнту за шість тисяч доларів «вирішити питання» з ухвалення рішення про звільнення останнього від відбування покарання за крадіжку та шахрайство, *інформує наш власкор Василь Неїжмак*

Оперуповноважений вимагав від головлікаря одного із медзакладів Тернополя чотири тисячі доларів. Під час перевірки в лікарні виявили зловживання й порушили кримінальну справу, яку так намагалися спустити на гальмах, *передає наш власкор Любов Левицька*

У Херсоні побилися через зелений гай

КОНФЛІКТИ

Бойовище на межі популярного Придніпровського парку за участю понад 70 працівників приватної охорони, міліції та простих городян розгорілося в Херсоні.

Ще в травні 2008 року міська рада дозволила приватизацію частини засадженого акацією та софорою зеленого масиву в провулку 1-му Парковому, і з того часу ділянка встигла тричі перейти з рук у руки. Останній добросовісний власник землі вирішив збудувати тут приватний житловий будинок, але щойно вантажівки привезли сюди секції огорожі з дерев'яних дощок, як миттю опинилися в оточенні розгніваних місцевих жителів. Вони кидалися під машини, влаштували «перетягування» секцій огорожі, публічно погрожуючи її спалити, а замовників будівництва — убити.

Міліція намагалася не допустити переростання конфлікту в масове побоїще, та учасники акції протесту, зрештою, домоглися свого — будівельники знову склали огорожу і вивезли її, пообіцявши притягнути протестувальників до кримінальної відповідальності за погрози розправою та стягнути з них через суд компенсацію за вимушену зупинку робіт. Та опоненти, схоже, не злякалися, і обіцяють стояти до кінця.

— Дерева на галявині біля парку висаджували працівники тоді ще «живого» консервного комбінату, і серед них був мій батько, а я потім за ними доглядала й поливала саджанці. Софоровий гайок є звичним місцем відпочинку для нас, і ми його за жодних обставин не віддамо. Якщо треба, чергуватимемо тут цілодобово, але вирубування дерев не допустимо, — рішуче висловилася мешканка 1-го Паркового провулка, 64-річна пенсіонерка Валентина Чечет.

Валентина Чечет проти охоронців.

Протистояння під огорожею.

Власники будинків, прилеглих до Придніпровського парку, написали до міськради колективного листа з вимогою повернути софоровий гай у розпорядження територіальної громади. Але отримали відмову — мовляв, ділянка в гаю приватизована згідно із законом, і на неї є всі необхідні документи. До того ж, нинішній її власник — приватний підприємець — чесно заплатив за неї попереднім господарям немалі для Херсона кошти: 160 тисяч гривень, і для повернення землі в комунальну власність йому треба заплатити не тільки цю суму, а й відшкодувати витрати на оформлення пакета дозвільних та проектних документів. Муніципальна ж влада на це йти не хоче — грошей у бюджеті й без того катма. Хоча експерти переконані, що протистояння спровокували саме чиновники, зіштовхнувши лобами обидві сторони учасників конфлікту. Якби п'ять років тому можновладці не продали в приватні руки частину гаю, що був важливим для мешканців прилеглих до нього вулиць, сьогодні цим людям та новому господареві землі не треба було б одне одного на клапті рвати. До речі, жоден з керівників міськради на місці запеклого протистояння так і не з'явився.

— У моїй практиці далеко не вперше забудовникам та інвесторам псують життя незаконні рішення чиновників. Одна з місцевих фірм нещодавно також взялася зводити будівлю на вулиці 40 років Жовтня. Бізнесмени оформили всі дозволи, виготовили проект і своїм коштом навіть встигли облаштувати сусідам з житлових багатоповерхівок новий дитячий майданчик. Аж тут прокуратура з'ясувала, що зведення будівлі на виділеній міськрадою ділянці суперечить Генеральному плану розвитку обласного центру — і своє ж рішення про виділення землі міськрада скасувала. Тепер готуємо до неї позов з вимогою компенсувати збитки, — розповідає юрист Артем Калусовський.

Херсонці переконані, що чиновників, які дозволили приватизувати добрячий шмат зеленої зони, треба якнайсуворіше покарати — на службі громади їм не місце. Та карати, власне, уже нікого: за минулі п'ять років організатори оборудки давно звільнилися з міськради, мають власний бізнес і процвітають. Не дуже зважаючи на прокльони учасників битви за софоровий гай, які саме з їхньої вини перетворилися на заручників ситуації.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.
Херсон.

Фото автора.

«Чорні ріелтори» викрадали та катували літніх власників квартир

В Донецьку затримані зловмисники, які займалися силовим захопленням житла пенсіонерів. Жертвами ставали здебільшого літні викладачі вузів — власники квартир у центрі міста. Наприклад, 77-річного професора кафедри цивільного права одного з навчальних закладів зі слідами побиття підібрали в Горлівці. Про зникнення батька заявила донька, яка мешкає в Києві. В ученого були вибиті зуби, зламано ніс, на руках — сліди зв'язування. Знесилений професор устиг розповісти, що його утримували в підвалі три дні та відібрали документи на квартиру. Після чого він знепритомнів.

Цей випадок допоміг викрити злочинну групу, яка працювала за відлагодженою схемою близько року. Як розповів журналістам начальник міського управління міліції Юрій Сєднєв, група складалася із п'яти осіб — родичів та друзів. Один із фігурантів був власником агенції з нерухомості, і зв'язки в цій сфері допомагали знаходити і жертв, і покупців. Правоохоронцям відомо щонайменше про чотири епізоди за участю затриманих.

Для того, щоб ввести в оману жертву, члени організованої злочинної групи розігрували цілі вистави з перевдяганням, приділяючи увагу деталям. Щоб увійти в довіру до літніх громадян, називалися співробітниками міліції або комунальних служб. Часто виманювати квартири в самотніх людей вдавалося за допомогою обману, а інших гамували за допомогою фізичної сили, знущань і снодійних препаратів. Так сталося і з професором-юристом.

«Спочатку спробували умовляннями, потім — погрозами. Зрештою усипили хусточкою з клофеліном, замотали в килим і винесли з квартири. Завантажили до машини і відвезли до найманої квартири в Горлівці», — розповів Юрій Сєднєв.

Викладач провів в ув'язненні п'ять днів, а коли спробував утекти, його прикували до ліжка, зв'язали руки й ноги і накололи медикаментами. Проте зловмисники перестаралися: пенсіонер навіть не міг тримати ручку, щоб підписати доручення про розпорядження депозитним рахунком. Тоді викрадачі підробили паспорт, вклеївши до нього фото іншої людини, і отримали доступ до рахунка. У відділенні одного з банків під час знімання грошей троє членів групи і були затримані оперативними працівниками міського управління міліції.

До іншого потерпілого зловмисники з'являлися у формі правоохоронців та комунальників. Пенсіонер розповів, що його «обробляли» декілька місяців — з грудня минулого року. Спочатку випитували інформацію у сусідів, потім під виглядом ремонту стояків оглянули квартиру і викрали ключі від вхідних дверей. Пізніше прийшов «міліціонер», який заявив, що викрадач ключів затриманий і що він пов'язаний з «чорними ріелторами», а ті нібито поклали око на квартиру. Гість попросив глянути на документи на квартиру, і довірливий господар дозволив. Так підозрювані запевнилися, що інших претендентів на житло немає.

Самотнього чоловіка старанно залякували: били вікна у квартирі, а час від часу той самий «міліціонер» і розповідав про те, що робили «чорні ріелтори» з людьми похилого віку. Потім психологічно зламаному всім цим пенсіонерові наполегливо запропонували взяти участь у заходах із «затримання злочинної групи», пообіцявши притулок за «програмою захисту свідків». Розгублений чоловік погодився на все, що запропонували: начебто фіктивно продати його квартиру за допомогою міфічних «підозрюваних ріелторів», сплативши за їхні послуги «міченими» грошима, які стануть доказом їхнього злочину. Щоб у старого не було сумнівів, члени групи навіть розіграли сценку з допитом «викрадача» ключів від квартири. «Свідка» вивезли до одного з міст Донецької області, де тримали під замком протягом трьох місяців. Замість квартири в обласному центрі йому купили житло в селищі під Сніжним. Природно, жодних грошей від продажу квартири в Донецьку колишній власник не отримав.

На сполох забив давній друг потерпілого, стривожений тим, що приятель давно не виходить на зв'язок. Чоловіка не задовольнило пояснення сусідів про те, що той переїхав. Друг навіть з'їздив до Сніжного, але пошуки не дали результати. Тоді пенсіонер звернувся до райвідділу міліції. Коли правоохоронці вийшли на слід зниклого чоловіка, з'ясувалося, що дідусь уже сам звільнився, користуючись відсутністю «охоронців». Колишній власник був шокований тим, що аферисти розорили житло і викрали особисті речі, в тому числі — рідкісні примірники старовинних книг. Викладач ВНЗ також позбувся дачі та старенького автомобіля «Жигулі».

Заарештовані троє зловмисників — мешканці Українська Донецької області, всі раніше були засуджені за майнові злочини.

Ліна КУЩ.
Донецька область.

Норми і стандарти потрібні нам, а не Брюсселю

Якою буде Україна після саміту у Вільнюсі, — відповісти на це запитання намагалися учора учасники III національного експертного форуму. Абсолютна більшість з них переконана в тому, що угода про асоціацію з Європейським Союзом — це великий шанс для нашої держави та прогресивний геополітичний вибір. Ось тільки як витримає такі серйозні виклики вітчизняна економіка — питання, яке найчастіше ставили присутнім у залі бізнесменам.

Так, приміром, оцінюючи загалом дуже позитивно угоду, голова ради директорів компанії «Авангард» Наталія Василюк, однак, переконана, що у тимчасовому вимірі краще бізнесу не стане. «Ми повинні розуміти, що ЄС — це нові стандарти, умови, технології. Якщо навіть взяти ринок, що його представляє наша компанія (виробництво курячих яєць. — **Ред.**), то понад 70 відсотків його гравців не пройдуть стандартизацію Євросоюзу. У них немає нових технологій, вони неконкурентоспроможні з ціноутворення. Але ми чудово розуміємо, що це тимчасовий чинник», — пояснила Наталія Василюк.

На переоснащення лише агропромислового комплексу відповідно до європейських норм та стандартів, за словами президента Української аграрної конфедерації Леоніда Козаченка, потрібно 4,5 мільярда євро, яких поки що нема де взяти. Однак пан Козаченко ставить слушне запитання: кому, зрештою, потрібно, аби агросектор модернізувався: нам чи Європі? Його приклад — сьогодні в Україні 70 відсотків молока дають корови з приватних господ. Ніхто не може перевірити, в яких умовах відбувається доїння, чи дотримуються при цьому санітарних норм (уже не кажучи про те, що ще за часів СРСР ці норми передбачали використання машин) і головне: чи не додають до молока так званих пігулок пеніциліну. У такій ситуації з одного боку — селяни мають живу копійку, але з другого — ми споживаємо неякісну продукцію, і довго так тривати не може.

Це лише один приклад із сотень. **Як підсумував керівний партнер ІК «Капітал Таймс» Ерік Найман,** угода про асоціацію — це не Римська імперія, яка прийшла в глухе село і все у ньому полагодила. Це інструмент, який дається нам, аби ми ним скористалися. А з тим, що під час «ремонту» легко не буває, погоджуються усі. Цікаво, що й далекі від експертного середовища люди теж активніше підтримують євроінтеграцію, незважаючи на всі виклики, які вона ставить перед нашою країною.

Маргарита СОКОЛОВСЬКА.

	ЄС	Митний союз	жоден напрям
Травень ц.р.	41,6	34,7	15
Жовтень ц.р.	47,2	32,4	11,3

Дані соціологічного опитування, проведеного Інститутом Горшеніна.

Південна Корея також чекає від США пояснень

До списку країн, які висловлюють своє обурення з приводу дій американських спецслужб, приєдналася й Південна Корея. Сеул чекає офіційної відповіді Сполучених Штатів на свій запит, чи велося американськими спецслужбами прослуховування телефону президента Пак Кин Хе, повідомляє агентство «Ренхап».

«Уряд Південної Кореї ставиться до цього питання дуже серйозно, оскільки йдеться про прослуховування глави держави, а не про просте прослуховування», — зазначило дипломатичне джерело в Сеулі. В адміністрації президента США відповіли, що запит розглядається за дорученням Барака Обами.

Інформацію про прослуховування АНБ США телефонних розмов 35 світових лідерів оприлюднив Едвард Сноуден. За його даними, прослуховували також посольства на території США. Утім на карті, що містила інформацію про пункти присутності АНБ, опублікованій **Wikileaks**, Сеул як вузол перехоплення не значиться.

Нагадаємо: США мають намір скасувати практику прослуховування лідерів держав-союзників. Ця заява надійшла від Білого дому після того, як стало відомо, що АНБ відслідковувало дзвінки німецького канцлера Ангели Меркель. Раніше німецькі ЗМІ повідомили, що американські спецслужби прослуховували телефонні розмови глави уряду Німеччини з 2002 року. Згідно з документом, що був у розпорядженні видання **«Der Spiegel»**, АНБ мало «незареєстрований офіційно шпигунський відділ», який функціонував при посольстві США в Берліні. Звідти співробітники АНБ і ЦРУ перехоплювали телефонні переговори німецьких чиновників за допомогою високотехнологічної апаратури.

Тим часом, посол США в Мадриді Джеймс Костос дав пояснення міністерству закордонних справ Іспанії з приводу повідомлень про прослуховування іспанських політиків і простих громадян, пише іспанська газета **«ABC»**. Сам Дж. Костос відмовився коментувати свій візит до МЗС і перед зустріччю з представником відомства, й після неї.

Як уже повідомляв «Голос України», у понеділок іспанська газета **«El Mundo»** опублікувала дані про прослуховування іспанських громадян, яке АНБ здійснювало в період з 10 грудня 2012-го по 8 січня 2013 року. Загалом за цей період американська спецслужба відстежила 60 мільйонів дзвінків. Про намір викликати американського посла до МЗС Іспанії стало відомо ще в п'ятницю, тобто до публікації в «El Mundo». Уряд країни заявив, що воліє почути пояснення про повідомлення з приводу прослуховування спецслужбами США іспанських громадян і політиків.

У Вашингтоні відбулися акції протесту проти тотального стеження Агентства національної безпеки за громадянами США.

Фото Xinhua/Укрінформ.

Проблема боргу виникла не випадково?

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Спостерігачі зазначають, що тема «українського боргу за постачання російського газу» виникла одразу на другий день після недільної зустрічі та переговорів президентів України і Росії в Сочі.

Вказуючи на джерела з оточення російського президента, російська газета **«Коммерсант»** зазначила, що «ненудна розмова» Віктора Януковича й Володимира Путіна тривала п'ять годин, але українська сторона залишилася непохитною, «з усіх проблемних сторін не вдалося досягти прогресу».

Щоправда, якби підсумки переговорів Віктора Януковича й Володимира Путіна коментувала українська газета, то цілком можливо, що текст міг би бути таким: «попри те, що з боку українського президента пролунало багато пропозицій, російська сторона була непохитною».

Ситуація безпрецедентна. Незговірливість, фінансові санкції, небажання йти на компроміс в історії міждержавних відносин асоціюються з явищем економічного шантажу. Закономірно, що такі спроби безперспективні й завдають колосальної шкоди і тому, хто шантажує, і тому, хто є об'єктом державного рекету. Те, що проблема «українського газового боргу» пов'язана насамперед з політичними інтересами Росії, а не фінансовими проблемами «Газпрому», побічно підтвердив прес-секретар президента РФ Дмитро Пєсков, який заявив, що «тема газових боргів України не в площині політичних питань і жодним чином не пов'язана з темою асоційованого членства в ЄС».

За язик пана Пєскова ніхто не тягнув. «На злодії шапка горить», — каже народна мудрість. Утім якщо й виникнуть проблеми в економічних відносинах України і Росії у випадку підписання за місяць угоди про асоціацію Києва з ЄС, то найменшим злом для обох країн можуть стати переговори, поступки та взаємні компроміси, а не погрози, що межують із політичним шантажем.

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

ФОТОФАКТ

Потужний ураган «Святий Іуда», через який у Великій Британії скасовано 130 авіарейсів, зупинено рух поїздів Eurostar, що з'єднують острів з континентальними країнами, повалив безліч дерев, залишив без електрики близько 40 тисяч місцевих мешканців і зі швидкістю 33 метри на секунду досяг Росії.

Фото БТА/Укрінформ.

КОМЕНТАР

Питання двох суб'єктів господарювання

Проблеми з оплатою російського газу Україною є, але вони некритичні, уряд тримає ці питання на контролі. Про це заявив учора журналістам Прем'єр-міністр Микола Азаров.

За словами прем'єра, заяву глави «Газпрому» потрібно адресувати в першу чергу «Нафтогазу», бо оплата поставок газу — питання двох суб'єктів господарювання.

ПЛАНЕТА

Студенти шукали героїв Волинської трагедії

Днями у Києві відбулася презентація проекту й книги «Поєднання через важку пам'ять. Волинь 1943». Цього року Україна та Польща відзначають трагічну дату — 70 років тому на Волині стався кривавий конфлікт між двома народами. Чимало політиків досі підігрівають цю тему, намагаючись використати існуючі суперечності для отримання дивідендів. Проект «Поєднання через важку пам'ять. Волинь 1943» — це заперечення такого підходу і водночас спроба примирення. «Відомо, що близько десяти тисяч українців допомагали полякам врятуватися у 1943 році. Також відомо, що дві тисячі з них заплатили за це власним життям. Проте імена рятувальників лишаються невідомими», — пояснила керівник проекту Александра Зіньчук.

Відкрити імена рятувальників намагалися студенти з України та Польщі, які після наукової підготовки влітку 2012 року вирушили в експедицію на Волинь. Створивши невеликі україно-польські підгрупи, вони мандрували селами і розшукували свідків тих подій. Активістам вдалося записати 150 інтерв'ю, 70 з яких увійшли до книги. «Останнім запитанням завжди було: що ви хочете сказати майбутнім поколінням? І всі відповіли: головне, щоб не повторилася війна», — резюмувала пані Зіньчук. На підтвердження її слів учасниками презентації, що проходила у столичній книгарні «Є», показали два інтерв'ю, записані на відео. Ці розмови дуже зворушливі. Полька Галина Трусяк-Гук розповіла, як її родину врятував друг її батька — українець, котрий попередив про небезпеку. Волинянка Олена Коц згадала, що люди тоді озвіріли — вбивали один одного, дітей, спалювали села: «Це у жодному випадку не повинно повторитися».

Тетяна ПАСОВА.

Узгоджено маршрут

Україна і Європейський Союз узгодили новий маршрут постачання природного газу до українських газових сховищ. Він ітиме з Хорватії через територію Угорщини. **За повідомленням УНІАН,** про це заявили член Європейської комісії з питань енергетики Гюнтер Оттінгер та міністр енергетики і вугільної промисловості України Едуард Ставицький після переговорів у Брюсселі. Міністр Е. Ставицький повідомив, що деталі нового маршруту узгоджені. «Я назвав би його адріатично-угорським коридором з поставок природного газу», — сказав Едуард Ставицький. Він зазначив, що це дуже сильний крок не тільки в плані диверсифікації маршрутів до України, а й зміцнення енергобезпеки всієї Європи. Він також повідомив, що у нашої країни є можливість зберігати в сховищах до 50 млрд. кубів газу. За словами Е. Ставицького, цей газ зможе бути використаний і для економіки України, і для економіки Європи. Як очікувалося, під час зустрічі міністр Е. Ставицький і єврокомісар Г. Оттінгер мали підписати меморандум про співпрацю в «газовій» галузі, проте підписання документа було відкладено — до приїзду єврокомісара Г. Оттінгера до Києва, який очікується 5—6 листопада цього року. Нагадаємо: раніше уряд висловлював ідею укласти контракт на постачання з Європи природного газу в обсязі 7 млрд. куб. м на рік через територію Угорщини і Словаччини, щоб скоротити його закупівлю в Росії. Нині реверс вуглеводнів здійснюється через Угорщину. Питання залучення можливостей Словаччини обговорюють.

Столітній ювілей відзначила школа №4 міста Первомайська Миколаївської області, на свято зібралося майже п'ятсот її випускників, *інформує наш власкор Ірина Нежигай*

Компанія «Рошен» звернулася до Мінекономрозвитку України із проханням ініціювати в рамках СОТ розгляд питання стосовно експорту солодощів до РФ *(Коммерсантъ–Украина)*

Планетарна епідемія інсульту не зачепить тих, хто відповідає за своє серце

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

За таких «позивних» необхідно терміново викликати «швидку» і їхати до лікарні. Інсульт не лікується вдома! Він дає шанс протягом шести годин — за цей час необхідно встигнути надати хворому кваліфіковану медичну допомогу. Лише тоді вдасться уникнути незворотних процесів, які призводять до інвалідності або навіть до летального кінця.

Інсульт — порушення мозкового кровообігу, яке швидко розвивається, з одночасним ушкодженням тканин мозку і розладом його функцій. Лікарі розрізняють геморагічний інсульт та ішемічний інсульт. Геморагічний інсульт — це крововилив у мозок, який зазвичай проявляється при гіпертонічній хворобі внаслідок фізичних або нервових перевантажень хворого. Значно частіше зустрічається так званий ішемічний інсульт, пов'язаний з виникненням тромбозу (закупорення) кровоносної судини в мозку. Блокувати судину може і атеросклеротична бляшка — ущільнення на внутрішній стінці артерії, і ембол — шматочок тромбу або бляшки, принесений потоком крові з іншого місця. Найчастіше емболічний інсульт виникає при порушеннях серцевого ритму, зокрема миготливій аритмії.

За словами президента Української асоціації боротьби з інсультом Миколи Поліщука, щороку понад 110 тисяч наших співвітчизників стають жертвами інсульту (третина з них — до 65 років), а життя 43 тисяч українців ця хвороба забирає... Але у 80% випадків її можна уникнути, якщо знати і намагатися мінімізувати фактори ризику. До них належать артеріальна гіпертензія, куріння, цукровий діабет, ожиріння, малорухливий спосіб життя. Лише за офіційними даними, в Україні 12,5 мільйона осіб страждають на гіпертонію, понад мільйон — на цукровий діабет. Для нашої країни проблема інсульту надзвичайно актуальна, стверджує головний позаштатний фахівець з питань неврології МОЗ України Тамара Міщенко.

Головний лікар Київської станції швидкої медичної допомоги Анатолій Вершигора розповів, що щодня диспетчери фіксують десятки викликів з формулюванням «гіпертоніку зле». За словами лікаря, їхня станція провела своє соцопитування таких хворих. З питанням: «Чи лікуються вони від гіпертонії», — зверталися до тих, хто найчастіше набирає «103». 80% з опитаних відповіли, що не вважають себе хворими і терапії не потребують.

Байдужість до власного здоров'я і відсутність особистої відповідальності за нього, мабуть, одна з головних причин тріумфальної ходи планетарної епідемії інсульту. Такого ставлення серце не пробачає.

Ольга ВІТЕР.

СИМПТОМИ ІНСУЛЬТУ

- ***різкий головний біль,***
- ***оніміння обличчя й кінцівок,***
- ***раптове погіршення зору,***
- ***високий тиск,***
- ***запаморочення,***
- ***порушення мовлення.***

Стежте за своїм артеріальним тиском. Якщо у вас більше 140 на 90, варто звернутися до лікаря.

Фотоетюд Андрія НЕСТЕРЕНКА (з архіву «Голосу України»).

ВІЛ не щадить і найменших

На Запоріжжі кількість ВІЛ-інфікованих з початку року зросла на 37,3%, а за цей само період в області від страшної хвороби померло 100 осіб. Коли поглянути на «лідерів» сумнівної першості, а це Бердянськ і Мелітополь, то можна дійти висновку, що місто курортних романів і некоронована регіональна столиця наркозалежних забезпечують області згадані і, до того ж, дуже сумні показники. Особливу тривогу лікарів (та й громадськості також) викликає збільшення кількості дітей, інфікованих від матері. Таких в області налічується вже 229, а роком раніше було 203 маленькі пацієнти.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

Знак пам'яті

У прикарпатському селі Завадка Калуського району відкрили пам'ятний знак на вшанування пам'яті радянських воїнів, які загинули в боях за визволення села від німецько-фашистських загарбників. Імена двадцяти з них навіки викарбувано на гранітних плитах.

У роки Другої світової війни в тамтешній місцині полягла чи не ціла стрілецька дивізія. «В архівних документах є відомості про те, що загиблим військовослужбовцям було від двадцяти до сорока п'яти років. Переважно вони були родом з Вінниччини», — розповіла сільський голова Марія Ситник.

У день освячення представники влади поклали до пам'ятника вінки, учні місцевої школи декламували вірші, учасники вокального колективу виконували пісні на воєнну тематику. Як прозвучало на урочистостях, за роки окупації в районі загинуло 8,5 тисячі громадян, було зруйновано 286 будинків та 5 церков. Визволяючи Калущину від німецько-фашистської навали, загалом полягло 846 воїнів.

«Тому ми намагаємося зберегти пам'ять про людей, які наближали нас до визволення, робили все можливе, щоб ми сьогодні могли жити у вільній незалежній державі», — зазначив у своєму виступі голова Калуської райдержадміністрації Василь Петрів.

Галина БРУХАЛЬ.
Івано-Франківська область.

На знімку: під час відкриття пам'ятника.

Фото Миколи МАЦЮКА.

Аграрії йдуть на рекорд

Уперше за роки української незалежності аграрії Херсонщини досягли рекордної врожайності рису.

Нинішньої осені вони отримали в середньому 78,8 центнера «білого золота» з гектара, тоді як минулого року цей показник становив 71,1 центнера, а позаторік — ще на чотири центнери менше. І це в умовах довготривалої літньої посухи та проливних дощів у вересні-жовтні, через які збирання затрималося. Тому майже п'ять відсотків врожаю селяни таки втратили.

«Наразі рис уже зібрано з чотирьох тисяч гектарів, ще три тисячі на черзі. Але можна з упевненістю стверджувати, що й на інших плантаціях врожай буде не гіршим, а може, й кращим, — переконаний начальник управління землеробства департаменту агропромислового розвитку Херсонської ОДА Олександр Варакін. — Секрет успіху — в удосконаленні агротехнологій та дедалі активнішому використанні нових сортів рису, виведених на Херсонщині — в Інституті рису НААН України. Ці сорти максимально адаптовані до кліматичних умов таврійського степу, і вони стійко витримують примхи, якими погода не втомлюється нас «частувати».

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.
Херсон.

ТИМ ЧАСОМ

Хмельниччина експортувала 56 тисяч тонн зерна

Найбільшим попитом користуються подільські горох, кукурудза, просо, пшоно, солод та соя. За ці товари сільгоспвиробники області отримали 200 мільйонів гривень. Подільський горох та сою купують у Німеччині, Угорщині, Великобританії. Кукурудза користується попитом у Польщі, Литві та Лівані. Пунктом призначення для солоду та гречки стали Вірменія, Азербайджан і Росія. А пшоно світові торговельні шляхи спрямували до Франції та Ізраїлю.

Ірина КОЗАК.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Кому світить «Зірка надії»

У Полтаві відбувся обласний фестиваль за участю пацієнтів психіатрів «Зірка надії». У ньому взяли участь майже півсотні самодіяльних митців із особливими потребами. Всі вони — підопічні інтернатних і лікувальних закладів, а також центрів соціальної реабілітації. Артисти-аматори співали, танцювали, розповідали гуморески. А ще — грали у постановках разом із професійними акторами та медиками. На сцені й у залі обласного театру ім. М. Гоголя панувала щира, приязна атмосфера. А це, на думку ініціатора фестивалю, головного лікаря обласного психоневрологічного диспансеру Віталія Закладного, найкращий спосіб соціалізації людей із особливими потребами.

Василь НЕЇЖМАК.
Полтава.

ЦИФРА

117 тисяч пенсіонерів мешкає у Севастополі. Понад третина з них одержують пенсію в розмірі 1200—1600 гривень. Майже п'ять тисяч — мінімальну в 894 гривні.

Микола МАГДИЧ.

Стартує «Дунайська синергія»

Завтра в Одесі розпочне роботу Міжнародний економічний форум «Дунайська синергія». У його рамках буде намічено пріоритетні напрямки розвитку співробітництва й економічної інтеграції країн, які входять до Дунайського басейну. Представники ділових кіл обговорять питання переходу від торговельно-збутових до виробничо-економічних зв'язків на основі реалізації спільних інвестиційних проектів.

Учасники форуму «Дунайська синергія» обговорять також проблеми ресурсного забезпечення транспортної та логістичної інфраструктури як ключових факторів активізації економіки в регіоні Нижнього Дунаю. Говоритимуть і про використання механізмів створення територій пріоритетного розвитку для активізації ділових процесів у придунайських регіонах.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеська область.

Винні в отруєнні дітей у столичному 455-му дитсадку відбулися штрафами (РБК-Україна)

«Роза вітрів» освітлюватиме сквер аеронавігації

На території Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету України (КЛАНАУ) курсанти і викладачі закладу створили з ліхтариків на сонячних елементах живлення символічну «розу вітрів». «Квітка» буде занесена до Національного реєстру рекордів України. З придбанням ліхтариків майбутнім льотчикам і штурманам допомогло місцеве відділення ПриватБанку. Продовженням акції стане встановлення «діаграми місцевих вітрів» у сквері аеронавігації біля академії. Тож улюблене місце відпочинку курсантів отримає постійне екологічно чисте та безплатне автономне освітлення.

Петро МЕЛЬНИК.

Кіровоградська область.

Фото із сайту novosti.kr.ua.

Останні приготування перед запуском.

Інститут археографії та джерелознавства закривають?

Співробітники Інституту української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського стурбовані намірами Президії НАН України ліквідувати їх науковий заклад. Як повідомив доктор історичних наук Юрій Мицик, у понеділок відбулося засідання вченої ради. Науковці висловилися проти знищення інституту, яке «буде відчутною втратою не лише для академічної гуманітаристики, а й для всієї української культури та її державності». «Воно призведе до припинення диверсифікації наукових історичних досліджень та згортання здорової наукової конкуренції, без якої неможливий розвиток науки, — зазначається в рішенні вченої ради. — Ліквідація інституту, здійснена в будь-який спосіб, стане прецедентом для поступового скорочення інших установ гуманітарного профілю».

Інститут української археографії було створено згідно з розпорядженням Президії Академії наук України 1991 року. Нині в семи його відділах та Львівському відділенні працюють: один член-кореспондент НАНУ, 14 докторів наук, 40 кандидатів наук. Інститутом реалізовано сотні актуальних наукових проектів, найважливішими з-поміж яких є, наприклад, публікація фундаментальних багатотомних видань: «Архів Коша Нової Запорозької Січі 1734—1775», «Універсали українських гетьманів», нова серія «Літопис УПА», «Український археографічний щорічник», повне зібрання творів Михайла Грушевського у 50 томах та Дмитра Яворницького в 20 томах, Дмитра Багалія в 6 томах та ін. Інститут самостійно або в співпраці зі своїми партнерами провів десятки наукових та науково-практичних конференцій, опублікував понад тисячу збірників документів, монографій та статей. Понад 90% наукових видань установи побачили світ за позабюджетні кошти, залучені з різних джерел.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

ФОТОФАКТ

В Ужгороді сотні школярів вийшли під стіни міської ради з вимогою повернути осінні канікули, які були скасовані рішенням виконкому.

Фото Сергія ГУДАКА (Укрінформ).

Під слідством кури–гриль

У Львові з'ясовують причини спалаху кишкової інфекції серед відвідувачів одного з найбільших супермаркетів міста. Починаючи з 26 жовтня, до міської інфекційної лікарні було госпіталізовано 15 осіб, ще п'ятеро — до Самбірської районної. Усі потерпілі (серед яких четверо дітей) скуштували придбані в магазині кури-гриль.

Як розповіли в прокуратурі області, за фактом масового отруєння до Єдиного реєстру досудових розслідувань внесено відомості про кримінальне правопорушення. Досудове слідство про порушення встановлених санітарних норм і правил щодо запобігання інфекційним захворюванням та масовим отруєнням веде Шевченківський райвідділ міліції міста.

Цікаво, що четверо потерпілих скуштували курятину перед поїздкою за кордон. Через годину після обіду у всіх почалися діарея та нудота, температура тіла стрибнула до 40. Туристи були змушені повернутися в Україну і звернутися по меддопомогу.

За інформацією головного епідеміолога департаменту охорони здоров'я Львівської ОДА Наталії Тимко, госпіталізованим поставлено діагноз «гостра кишкова інфекція та харчова інтоксикація». СЕС перевіряє торговельний заклад, відбирає проби продуктів та обстежує персонал.

Богдан КУШНІР.

Львівська область.

Через задимлення вентиляційного ствола гірники піднялися на поверхню

Аварія сталася на шахті імені Леніна державного підприємства «Макіїввугілля», що в Донецькій області, яка нині не видобуває паливо. У понеділок увечері у вентиляційному стволі на горизонті 704 метри було виявлено задимлення. На момент аварії під землею перебували 20 осіб, які самостійно піднялися на поверхню. За інформацією Державної служби України з надзвичайних ситуацій, жертв і потерпілих немає, тривають роботи з ліквідації джерела задимлення.

Ліна КУЦ.

Донецька область.

Є пряме повітряне сполучення Ашхабад—Донецьк

Перший рейс за маршрутом Ашхабад—Донецьк—Ашхабад виконав літак авіакомпанії «Turkmenistan Airlines». Тепер столицю Донбасу з Туркменістаном раз на тиждень з'єднають регулярні рейси. Тривалість перельоту становить 2 години 40 хвилин. Як повідомили в прес-службі міжнародного аеропорту «Донецьк» імені С. Прокоф'єва, серед перших пасажирів були заступник гендиректора авіапідприємства «Туркменістан» Мурад Оведов та начальники підрозділів. Очікується, що маршрут буде популярний серед туристів, бізнесменів, а також студентів із середньоазіатської країни, які навчаються в українських вишах. Раніше, за відсутності прямого сполучення, вони змушені були діставатися на батьківщину через Москву або чартерними рейсами.

Вл. інф.

Донецька область.

Фото прес-служби міжнародного аеропорту «Донецьк».

Маршрут буде популярний серед туристів

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...справлять новосілля

В області найближчими роками відкриють двері вісім нових шкіл. Зокрема, сучасні навчальні заклади з'являться в селах Межисить Ратнівського району, Оленине та Освіта Камінь-Каширського, Любохини Старовижівського, Грем'яче та Башлики Ківерцівського, Четвертня Маневицького. З'явиться новобудова і в Луцьку — школа №27.

— На п'ятьох об'єктах вже працюють будівельники. У регіоні також тривають проектні роботи і вирішують питання щодо відведення земельних ділянок для зведення шкіл. Завершити їх маємо згідно з планом — за кілька років,— зазначив голова облдержадміністрації Борис Клімчук на черговій оперативній нараді, де йшлося про модернізацію освітньої мережі на Волині.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

ФОТОФАКТ

Справжньою окрасою центрального парку міста Сарни на Рівненщині стала копія паризької Ейфелевої вежі висотою в людський зріст, яку подарував райцентру меценат, директор Сарненського ТОВ «Завод металевих виробів» Андрій Циганенко.

Фото Євгена ЦИМБАЛЮКА.

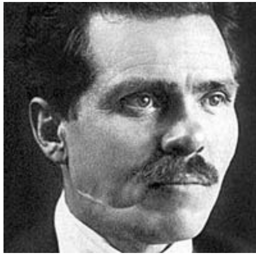
...«Краснодонвугілля» готує клумби для териконів

Вугільний терикон «Таловський» обіцяє стати зеленим і нешкідливим. На верхньому, нижньому плато та бічних ділянках недіючого породного відвалу висадять дерева, чагарники, а згодом з'явиться трава та квіти. Створений рослинний покрив забезпечить захист навколишнього середовища від впливу терикону, посприяє меліорації поверхневого шару та прискорить ґрунтоутворювальний процес. Клопоти з озеленення взяло на себе ПАТ «Краснодонвугілля». Насамперед підприємство здійснило масштабну інженерно-технічну підготовку. Зокрема, з його 80-метрового конуса зрізали верхівку та загасили осередки горіння. Тепер відвал уже не виділяє шкідливих речовин, як було раніше. Потім насипали шар глини та родючого ґрунту, виконали чотирибічну нарізку терас — від вершини до основи. Процес озеленення багаторічний, висаджуються тільки спеціальні сорти рослин, які приживаються на кам'янистих ґрунтах. «Краснодонвугілля» — одне з небагатьох вугільних об'єднань країни, де реалізується системна програма з гасіння, переформування та подальшої експлуатації діючих породних відвалів. Інвестиційна програма робіт із профілактики самозаймання та гасіння породних відвалів реалізується з 2010 року. На ці цілі вже виділено близько 42,5 млн. грн.

Алла АНТІПОВА.

Луганська область.

Соломія Крунь — переможниця конкурсу «Міс українська діаспора–2013», який відбувся в Чикаго (США), — в подарунок від організаторів отримала прикраси й авіаквиток до України, *інформує наш власкор Любов Левицька*

У місті Гуляйполе (Запорізька область) відбувся обласний фестиваль народного мистецтва «Вольниця», присвячений 125-річчю з дня народження Нестора Махна, *передає наш власкор Леонід Сосницький*

Зарплата чи милостиня

РИНОК ПРАЦІ

Чиновники Дніпропетровської облдержадміністрації не перестають повідомляти про перемоги над заборгованістю у зарплатах і нелегальною працею, про півторавідсоткове безробіття та п'ятдесят тисяч робочих місць, які з'явилися цьогоріч, про середню зарплату, що перевищує мінімальну втричі. А податківці заявляють про наявність в області як мінімум ста тисяч робітників-нелегалів і натякають на дедалі зростаючий борг за Єдиним соціальним внеском, що ставить під питання вчасну виплату пенсій, лікарняних і багато чого іншого.

На підприємствах області фіксуються масові й систематичні порушення прав громадян — їхня кількість зростає з кожним роком. Про це свідчить кількість звернень до профспілкових органів. Статистика перевірок показала, що законодавство про працю роботодавці порушують у дев'яти з десяти випадків.

Порушень — на мільйон, санкцій — на копійку

Поширеною залишається практика надання працівникам відпусток без збереження зарплати на строк, що перевищує встановлений законодавством. Непоодинокі випадки невчасного розрахунку зі звільненими, незаконні виходи на неповний робочий день, на один робочий день на тиждень і навіть на місяць. Чимало порушень і під час звільнення за скороченням штатів.

«У першому півріччі нами здійснено майже дев'ятсот перевірок дотримання законодавства про працю на 632 підприємствах області, — розповіла завідувачка сектору правового захисту обласного об'єднання профспілок Ольга Свердлова. — Виявлено порушення прав понад трьох з половиною тисяч найманих робітників і внесено 641 подання про усунення порушень. З ініціативи профспілок до дисциплінарної, адміністративної та кримінальної відповідальності притягнуто 67 керівників. Майже шістнадцять тисяч працівників отримали правову допомогу від профспілок. Складено 170 процесуальних документів про відновлення порушених прав».

ФАКТ

Більшість громадян, що звертаються по юридичну консультацію до профспілкових органів, через страх бути звільненими відмовляються назвати підприємство. З тієї ж причини і не йдуть до суду. Найчастіше до юристів профспілок люди звертаються із приводу звільнень. Правова служба облпрофоб'єднання нинішнього року представляла в судах інтереси десяти членів профспілок. У першому півріччі було винесено п'ять судових рішень про поновлення на роботі і стягнено 180 тисяч гривень на користь працівників за вимушені прогули. Підготовлено 84 позовні заяви для звернення до суду.

Про актуальність правового захисту інтересів працівників підприємств кажуть і в ГУ юстиції в області. Так, із десяти тисяч безплатних юридичних консультацій, наданих співробітниками 64 громадських приймалень, понад п'ять відсотків стосувалися дотримання трудового законодавства.

Характерний приклад навів голова обкому профспілок будівельників і виробників будматеріалів Іван Сова. За його словами, найпотужніша коаліція профспілок, прокуратури, податкової, держінспекції із праці, держадміністрації з великими труднощами змогла змусити власника підприємства в Покровському районі почати погашати заборгованість у зарплаті. «Чому ніхто не запитує, як ці махінатори навчилися бути нікому не винними на рівні держави й водночас не видавати зарплату? — цікавиться Іван Матвійович. — І щоб ситуація змінилася, необхідна безвідмовна злагоджена спільна робота всіх структур влади та громадськості».

На держконтроль сподівайся, а сам розум май

Що стосується злагодженої роботи на державному рівні, то також є приклад. Боротися з порушеннями профспілки намагаються і разом з держінспекцією з питань праці. Але й тут є проблеми. Так, за перше півріччя було проведено 54 спільні перевірки. Могло б бути набагато більше, а результати ефективніші, якби не прийняті торік зміни до закону про основні принципи державнагляду та контролю у сфері господарської діяльності. Сьогодні про проведення перевірки потрібно повідомляти підприємства не пізніш як за десять днів. Зіграв свою роль і документ Мінсоцполітики про порядок проведення таких перевірок.

Натомість громадський контроль із питань праці та зарплати сьогодні вкрай важливий. Для цього в регіоні впроваджується інститут громадських інспекторів праці. Отримавши інформацію про факти використання нелегальної праці, інспектор повинен довести її до відома територіальної держінспекції з питань праці — щоб притягти роботодавців до відповідальності й відновити права громадян.

«Інспектор не підмінюватиме держконтроль за дотриманням роботодавцями законодавства про працю, але допоможе змусити роботодавців ретельніше й повніше дотримуватися цього законодавства, — вважає начальник інспекції Олександр Романов. — Інспектори на підприємствах уже є, вони пройшли підготовку й отримали право здійснювати контроль».

А перевіряти й контролювати роботодавців держчиновники люблять часто й, за їхніми словами, ефективно. Особливо там, де можна відшукати невраховане. Наприклад, зарплату.

Залишилося останнє джерело доходів

Однак цю ейфорію трохи псують дані ГУ Міндоходів в області. Фахівці відомства зіставили дані ПФУ, облстату, вибрали людей від 25 до 59 років; із цього числа виключили тих, хто виїхав, інвалідів, пенсіонерів і домогосподарок. І, за найскромнішими підрахунками, з'ясувалося, що офіційно близько не отримують доходів близько ста тисяч жителів області.

Тому легалізація трудових відносин є сьогодні найважливішим ресурсом для зростання зборів прибуткового податку на фізичних осіб (ПДФО) — того першого кошика, з якого виплачуються зарплати всім бюджетникам, фінансуються соціальні програми на місцевому рівні. Інші ресурси зростання зборів, схоже, вже вичерпано.

«Джерелами збільшення надходжень ПДФО традиційно вважаються зниження заборгованості у зарплаті, підвищення середнього рівня оплати праці, — відзначає заступник начальника управління Ігор Ломако. — Але на Дніпропетровщині, де ці питання вирішуються досить ефективно, ці джерела не є основними».

За 9 місяців ГУ Міндоходів в області зібрало 5777 мільйонів гривень — на 315 мільйонів більше за минулорічні показники: темп зростання становить близько шести відсотків. 3678 мільйонів гривень становить ПДФО — на 165 мільйонів більше, ніж торік: зростання майже п'ять відсотків. Саме це і є найреальнішим показником приросту зарплати.

Ну а якщо джерело залишилося одне, то й черпати з нього хочуть по повній. Так, з початку року підрозділи податкової служби разом із прокуратурою виявили 47 фактів порушення трудового законодавства, в тому числі 39 пов'язаних з виплатою зарплати в конвертах. У результаті донараховано понад 22 мільйони гривень. За цими матеріалами порушено 19 кримінальних справ за статтею 212 КК і 28 кримінальних справ за статтями 172, 175 і 364 КК.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

ОФІЦІЙНО

За словами заступника директора департаменту соцзахисту населення ОДА Юрія Петренка, внаслідок роботи груп із питань легалізації зарплати й зайнятості населення за дев'ять місяців було легалізовано понад 11 тисяч і створено 36 тисяч нових робочих місць. 23 тисячі людей працевлаштовано службами зайнятості. Офіційний рівень безробіття скорочено із 1,8 у січні до півтора відсотків. Середня зарплата майже втричі перевищила мінімальну.

ДОВІДКОВО

За даними облстату, за рівнем зайнятого населення Дніпропетровщина посідає третє місце в Україні — після Києва та Севастополя. Працюючі становлять 62 відсотки за середнього показника по Україні в 60 відсотків. Близько мільйона осіб — третину всіх працевлаштованих — працюють на підприємствах із чисельністю десять і більше співробітників.

Переможний наступ захлинувся?

Особлива гордість чиновників — зменшення боргів у зарплаті. За останніх сорок місяців вони скоротилися в одинадцять разів — до восьми мільйонів гривень. Такого результату немає в жодному регіоні України, запевняють в ОДА. Водночас змушені визначити певний спад у цьому напрямі: за останній місяць скорочення заборгованості становило лише 150 тисяч гривень.

ДО РЕЧІ

Охоче розказуючи про перемоги із заборгованістю у зарплатах, влада якось не особливо озвучує проблеми, що намітилися, з виплатою Єдиного соціального внеску. Щомісяця область збирає його близько півтора мільярда гривень. І, як удалося з'ясувати в ГУ Міндоходів, уже накопичився борг у 130 мільйонів гривень — це ті гроші, які йдуть на виплату пенсій, оплату лікарняних тощо. Порівняно з вісьмома мільйонами зарплатних боргів цифра більш ніж значна.

Можливо, тому так надихнув чиновників проведений нещодавно в регіоні місячник з легалізації робочих місць: кількість роботодавців, які звернулися до центрів зайнятості для офіційного оформлення трудових відносин зросла в півтора разу. Джерело поки що не висихає?

Скромне схвалення буржуазії

Самі роботодавці начебто і не хочуть осторонь залишатися. Згодні підтримувати всілякі розумні ініціативи й навіть виховувати порушників у своїх лавах.

У Федерації організацій роботодавців Дніпропетровщини (ФОРД) погоджуються з існуванням проблеми заниженої зарплати. За їхніми даними, зарплату нижче мінімальної в регіоні виплачують сім з половиною тисяч роботодавців. Майже чотири з половиною тисячі працівників, які отримують таку зарплату, працюють у переробній промисловості та в торгівлі.

Лише в першому півріччі на засіданнях робочих груп з легалізації зарплати було заслухано 1300 керівників-мінімізаторів. Як результат: легалізовано 7,5 тисячі робочих місць, до бюджету надійшло 5,5 мільйона гривень, ще 783 тисячі гривень — до Пенсійного фонду.

«Прийнятий закон про зайнятість населення створює гарні умови для подолання безробіття, — вважає виконавчий директор ФОРД Євген Карп. — Однак очікувати швидкого результату не варто. Зростання числа робочих місць утримується через світову економічну кризу. І навіть серйозні стимули, які держава пропонує роботодавцям за прийом на роботу, кардинально переломити ситуацію поки що не здатні».

Висновки

В Україні є достатня правова база для залучення до відповідальності за порушення законодавства про працю. Але варто запитати себе: чому кількість порушень не зменшується? Це можна пояснити і відвертою зневагою роботодавцями нормами законів, і не завжди принциповим підходом як державних органів, так і деяких профспілкових організацій у відстоюванні трудових прав працівників та ініціюванні притягнення винних до відповідальності.

Змінювати потрібно багато чого: чинну політику обмеження грошових доходів населення, орієнтацію зарплати на прожитковий мінімум, який, на думку профспілок, уже сьогодні занижений майже на третину, регулювання на держрівні лише мінімальної зарплати, що вже не може бути адекватною соціальною гарантією. Ситуація така, що зарплата вже перестала виконувати свої функції: відтворювальну, стимулюючу, соціальну та формування платоспроможного попиту населення. Це провокує розширення бідності серед працюючих і тих, хто виходитиме на пенсію. Призводить до деградації трудового потенціалу цілих галузей економіки, регіонів і країни загалом.

Володимир **РИБАЛЬЧЕНКО.**

Дніпропетровська область.

Якщо джерело залишилося одне, то й черпати з нього хочуть по повній

Будьте здорові. За 4 гривні на добу

Здобутки галузі не завжди гарантують зцілення пацієнтів

Відкриття нових лікувальних закладів — важлива подія. Особливо коли йдеться про село чи райцентр. Та ще й тепер, в часи масового реформування галузі, коли дедалі частіше доводиться чути про закриття збиткових лікарень. Але новосілля закінчуються швидко, а за ними наступають не такі вже й парадні будні. Що криється за новими фасадами ФАПів, поліклінік та лікарень? Чи насправді в них готові рятувати життя і здоров'я хворих?

Ремонт — ще не сучасна медицина

Летичівський район на Хмельниччині важко назвати лідером у медичній галузі. Як розповідає районне керівництво, із запланованих десяти амбулаторій сімейної медицини наразі діє лише половина. А із більш як трьох з половиною десятків сільських фельдшерсько-акушерських пунктів капітально відремонтувати вдалось одиниці. Серед останніх — оновлений та осучаснений ФАП у Западинцях.

На його відкриття зібрався не тільки місцевий люд, а й привезли гостей із сусідніх сіл та ще з району. Ось побілені та пофарбовані кабінети, ось — нові вікна, ось — нагальне медичне обладнання. Там — підведене водопостачання і нові батареї. «А он газовий гусак, що непідключений стирчить надворі», — показують місцеві жителі. Не вистачило грошей, щоб провести опалення всередину. Тож недвозначно запитують у гостей: «Може, нам, пенсіонерам, ще й на це скинутись?» На що тут-таки отримують дуже втішну відповідь: новий конвектор стане подарунком від обласної влади.

Тільки-но сказали, що можна тиск виміряти, одразу й черга вишикувалась на прийом. «І для невідкладної допомоги у нас усе є, — демонструє поличку з медикаментами фельдшер Олена Володимирівна. — Ну, а як треба, то кожен уже сам собі мусить купувати таблетки та уколи».

А інакше яким може бути лікування, коли навіть оцих невідкладних ліків на кожного мешканця села припадає в середньому по області десь на чотири—п'ять гривень в рік.

Тож хоч скільки говори, що в селі тепер є сучасна медицина, переконатися в цьому реально доволі проблематично. Бо насправді нічого так і не осучаснювали, а лише зробили ремонт. Та й на нього, що загалом обійшовся у 110 тисяч гривень, стягувались усім миром: половину коштів виділено завдяки проекту ООН, понад п'ять тисяч гривень зібрали самі люди, цілих тринадцять тисяч гривень зуміла назбирати місцева Шрубківська сільська рада, що за її статків чимало, а решту — відшукали в районному бюджеті.

А якби Європа не допомогла, спромоглися б самі відремонтувати ФАП у Западинцях? Чи довелося б його «реформувати»? медиків. І тепер з новою назвою нічого в роботі Євдокії Василівни та в ставленні пацієнтів до неї не змінилось. Натомість лікарні не стало.

Ще два роки тому тут працювало майже півсотні людей, котрі обслуговували мешканців восьми навколишніх сіл. Лікарня була розрахована на двадцять ліжок, серед яких були й дитячі. Але вже з весни кількість місць скоротили вдвічі, а тепер взагалі залишилось тільки п'ять. При цьому і число медичного персоналу зменшилось майже вдвічі.

Селяни не розуміють, чому так сталось? Що насправді поліпшилось для них, і для чого потрібно хоче їхати в район, а тим більше — в область. Хочеться бути поближче до дому. А головне при цьому — мати гроші, бо інакше

> **ФАКТ**
>
> ***На Хмельниччині проходить другий етап спільного проекту Європейського Союзу та Програми розвитку ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Він має залучити 40 сільських рад, де втілюватиметься 47 мікропроектів на загальну суму 9 мільйонів гривень. Основна частина проекту фінансується Євросоюзом, співфінансується і впроваджується Програмою розвитку ООН в Україні.***
>
> ***Згідно з розподілом витрат, на їхню реалізацію буде залучено 300 тисяч гривень спонсорських внесків від бізнесових структур. На першому етапі проекту вони становили лише 40 тисяч гривень за всіма 50 реалізованими в області мікропроектами.***

Олена Кольбабчук прийняла перших пацієнтів у відремонтованому ФАПі села Западинці, що в Летичівському районі на Хмельниччині.

Де було добре, то... скоротили?

Відповідь на це запитання спробуємо відшукати буквально за кілька кілометрів від Западинців — у Трибухівецькій сільській лікарні. Але такою вона була раніше. А тепер це амбулаторія сімейної практики, яка, за вимогами сьогодення, має бути оновленою, осучасненою, а головне — із значно вищим рівнем медичних послуг. Та люди по-іншому оціюнють ці зміни.

Своєю лікаркою Євдокією Божинською люди не натішаться у всіх селах, котрі десятиліттями обслуговувала лікарня. У Трибухівцях жінка пропрацювала тридцять п'ять років, і пацієнти завжди настільки їй довіряли, що, як правило, відмовлялись від послуг районних

було «осучаснювати» лікарню, котра завжди була доглянута і охайна? Тільки останнім часом тут так само скористались двома проектами підтримки Євросоюзу на загальну суму в 320 тисяч гривень. Завдяки одному зробили ремонт, завдяки іншому — встановили економну систему опалення. А потім взяли, та й... скоротили.

Без грошей не вилікуєшся

Реформаторські ідеї про наближення медицини високого рівня до найвіддаленішого куточка в багатьох селах залишаються малозрозумілими. Сільським пенсіонерам, а це і є левова частка пацієнтів, зручно і комфортно, коли лікарня якщо не в своєму селі, то в сусідньому. Мало хто, навіть у разі хвороби, не допоможуть ані оновлені ФАПи, ані реформовані амбулаторії. Хоч би скільки звучало запевнень, що медзаклади забезпечені ліками для надання невідкладної допомоги, це не знімає проблеми планового лікування, котре щодня обходиться хворому в сотні і тисячі гривень.

У тих самих Западинцях дідусь під дверима нового медпункту просто розплакався від хвилювання:

— Дружині зробили операцію. На тиждень грошей вистачило. А що робити далі? За що лікувати?

Правда, представники влади тут-таки пообіцяли, що допоможуть дідусеві. Але скільки таких пацієнтів, котрі ніколи не наважаться просити допомоги. Та й, зрештою, де на кожного знайти спонсора?

Заступник директора департаменту охорони здоров'я Надія Федів на одній із відомчих колегій назвала такі цифри: в першому півріччі видатки на охорону здоров'я на одного жителя області становили 295 гривень. При цьому найвищий показник — у 544 гривні — виявився у Нетішині, і навіть обласний центр із своїми 302 гривнями на кожного хмельничанина суттєво відстав від нього. Але були й ті, хто навіть до середньообласного рівня не дотягнув. То як там лікувалось?

Не варто забувати, що це доволі умовні цифри. Тобто, вони зовсім не означають, що саме така сума була витрачена на пігулки чи процедури. В бюджетну цифру завжди закладені ще й податки, відрахування, різного роду витрати... Тож якщо зрештою припаде отих чотири-п'ять гривень на день, то буде ще й добре.

Підрахувати, скільки здоров'я можна «отримати» на таку суму, навряд чи вдасться. Та все одно напрошуються певні паралелі в оцінках як загального стану системи охорони здоров'я, так і можливостей кожного пацієнта при лікуванні. Інколи складається враження, що вони просто відділені один від одного. Бо, з одного боку, все-таки ремонтуються ФАПи, оновлюються відділення районних лікарень, купується нове устаткування для обласних закладів — і це не можна заперечити. З другого, не дай Боже, захворіти. Бо тоді кожен постає перед хворобою або зі своїми заощадженнями, або із тими бюджетними гривнями в кишені, за котрі, хоч яке старайся, не вилікуєшся. І тоді не допомагають ні ремонти, ні нові назви, ні реформаторські гасла та обіцянки.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Фото автора.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...радяться, як досліджувати козацьке минуле

На острові Хортиця пройшла шоста науково-практична конференція, присвячена темі «Запорозьке козацтво у пам'ятках та музейній практиці». Цього разу міжнародна зустріч учених (окрім гостей з Криму, Дніпропетровської, Івано-Франківської, Київської, Одеської та інших областей, до Запоріжжя приїхали науковці із Санкт-Петербурга) була присвячена тридцятиріччю музею на заповідному острові. Як повідомив директор Національного заповідника «Хортиця» Максим Остапенко, учасники конференції обговорювали як історичні наукові розвідки та перспективи досліджень, так і питання сучасного стану флори на Хортиці, необхідності наукового супроводу законодавчих актів у природоохоронній справі тощо.

Господарям є чим похвалитися, особливо Історико-архітектурним комплексом «Запорозька Січ», який послідовно прирастає новими об'єктами і цілими експозиціями. Зокрема, тут було відкрито козацьку хату пушкаря з майже двома сотнями експонатів.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запоріжжя.

...місцеві громади закликають рятувати дорожників

Херсонська облрада закликала місцеві громади допомогти дорожньо-експлуатаційним підприємствам у районах краю підготуватися до роботи взимку, виділивши кошти на придбання піщано-соляної суміші та залучивши техніку підрядних підприємств для участі в розчищенні автомагістралей від снігу та льоду. Дорожники відверто визнають, що самотужки вони з проблемою не впораються: держава менше, ніж наполовину розрахувалася з держпідприємством «Херсонський облавтодор» за роботи, виконані протягом 2011—2013 років, заборгувавши майже чверть мільярда гривень. Унаслідок цього у автодорівців утворилася заборгованість із зарплати на 16 мільйонів гривень, і їм немає за що купувати матеріали та пальне, запчастини до техніки.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсон.

...рухом керуватиме відеодетектор

У Харкові планують запровадити автоматизовану систему керування дорожнім рухом. Про це повідомив заступник начальника обласного ДАІ Михайло Бакумов. Він зазначив, що в регіоні розроблено цільову програму підвищення безпеки на дорогах. Поліпшити ситуацію на міських вулицях допоможе автоматика, яка на першому етапі регулюватиме 37 світлофорів. Кожний з них обладнають відеодетектором, котрий зможе фіксувати кількість транспорту на магістралі й, залежно від навантаження, розподіляти транспортні потоки на менш завантажені вулиці.

Автоматизовану систему впроваджуватимуть поетапно. Наприкінці до неї підключать усі 318 діючих у місті світлофорів.

Микола КОСИЙ.

Харків.

...роботу знайшов кожен четвертий інвалід

Із загальної кількості інвалідів, зареєстрованих у Севастопольському міському центрі зайнятості, за дев'ять місяців нинішнього року роботу знайшла тільки четверта частина — 35 із 133.

Директор центру Валерій Ільченко вважає, що намітилася перспектива до поліпшення ситуації: «Цього року вдалося працевлаштувати значно більше людей з обмеженими фізичними можливостями, ніж минулого».

Микола МАГДИЧ.

Севастополь.

Скільки таких пацієнтів, котрі ніколи не наважаться просити допомоги

У національному впізнати українське

В Івано-Франківську говорили про український національний патріотизм. Не сперечалися, радше, — міркували і радилися, як навчати і виховувати далі, щоб зберегти та не забути українську ідентичність.

Темі «Національного виховання дітей та учнівської молоді в контексті історичного розвитку та культурних надбань українського народу» було присвячено Всеукраїнську науково-практичну конференцію, зініційовану Міжнародним освітнім фондом імені Ярослава Мудрого, що відбулася на базі Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (ІФОІППО).

Президент Міжнародного освітнього фонду імені Ярослава Мудрого Валентина Стрілько.

Дводенній конференції з доповідями, обговореннями та секційними засіданнями передували виставка та майстер-класи, проведені освітянами та їхніми вихованцями із загальноосвітніх навчальних та мистецьких закладів області. Те, про що розповіли і показали діти, не потребує міністерських затверджень, якихось постанов чи законів, адже хлопчики та дівчатка демонстрували те, чого навчили тато з мамою, бабусі з дідусями і вчителі.

Учениця Уторопського навчально-виховного об'єднання Косівської районної ради Ілона Захарук вітає учасників конференції.

Юні умільці не тільки в українських, а суто місцевих одностроях вчили гостей з десяти областей України, як розмалювати писанку, зробити оберегову ляльку-мотанку. Презентували власноручні вишиття, вироби з дерева, а ще — як з бабусиного посагу зробити стилізоване і нині модне вбрання. Були також, як годиться для прикарпатської землі, гостинний коровай та вітальна пісня. А далі мовилося про таке.

Регіональні особливості

Кандидат педагогічних наук, проректор з наукової роботи ІФОІППО Ольга Барабаш:

— 95 відсотків мешканців Івано-Франківщини — корінні українці, які спілкуються рідною мовою. Мовна культура прикарпатців зберегла свою самобутність, що сприяє вихованню національної свідомості, почуття українського патріотизму та громадянського обов'язку.

Проте інтеграційні процеси, які стрімко розвиваються в Україні й великою мірою несуть позитив у розвиток багатьох життєвих галузей суспільства, подекуди негативно впливають на те неповторне, ціннісне, що здавна було властиве ментальності нашого народу: здорова мораль, національні пріоритети, християнські орієнтири.

Тому цілком закономірною, до речі, є тенденція до створення та впровадження освітньо-виховних систем гуцульських, бойківських, покутських та інших шкіл на Прикарпатті як варіативних регіональних моделей української національної школи.

На це місцевих освітян націлює «Концепція українського національного виховання учнів загальноосвітньої школи в умовах Прикарпаття», прийнята ще 1995 року. Об'єктивна потреба врахування у вихованні регіональних особливостей зумовлена тим, що «крім спільного для всієї української держави, кожен її регіон має свої специфічні особливості розвитку. Вони стосуються природи, економіки, господарської діяльності, освіти, культури, мистецтва, говірки, звичаїв, традицій, фольклору в усіх його жанрах».

У Прикарпатському краї добре збереглися та успішно розвиваються художні, народні ремесла і промисли, що є важливим елементом української народної педагогіки, громадської і родинно-побутової культури, трудової та художньої діяльності, що використовуються в естетичному і трудовому вихованні дітей.

Значна увага приділяється і національно-патріотичному вихованню. Учні оволодівають знаннями про визвольну боротьбу українського народу впродовж тисячоліть. Ключова роль у цьому відводиться пошуково-дослідницькій та краєзнавчій роботі, що сприяє вихованню у дітей національної гордості, усвідомлення особистої причетності до свого роду, етнічної групи, народу, нації. Понад 40 тисяч школярів та студентів області беруть активну участь у цьому процесі.

Також колективи навчальних закладів тісно співпрацюють із церквою, що є доброю підмогою для формування релігійних виховних традицій. Та все ж серед основних чинників виховання дітей та молоді провідне місце займає сім'я, від рівня духовної культури якої залежить і рівень вихованості дитини.

Село, як неписана книжка

Класний керівник 11 класу Білоославської ЗОШ Надвірнянського району Надія Шеремета до навчально-виховного процесу своїх учнів завжди залучає їхніх батьків. Без тат і мам не обходяться жодне свято, похід чи екскурсія. Всі заходи вчителька організовує так, щоб були цікавими і для дітей, і для дорослих, головне, щоб хотілося зустрітися ще раз. Дуже важливо, щоб батьки почувалися співучасниками виховного процесу в школі, щоб вони зрозуміли, що вчителі роблять разом з ними спільну справу — виховують повноцінну, всебічно розвинену, здорову і духовно багату особистість.

Особливу увагу у своїй виховній системі класний керівник приділяє родинним святам. Одне з них — «Гуцульський край вітає мам» — зняли на відеокамеру, і учениця відіслала диск своїй мамі, яка перебувала на заробітках в Америці. Невдовзі жінка повернулася до села і в розмові зізналася вчительці, що, передивившись відеозапис свята, їй стало гірко від того, що її донечка сама, і бажання повернутися додому стало просто нестерпним. За що й подякувала вчительці.

Завдяки такому вдалому «трикутнику порозуміння» (діти—вчителі—батьки) учні класу стали учасниками та призерами районного та обласного етапів всеукраїнських олімпіад з базових дисциплін, зросла кількість учасників учнівського самоврядування, школярі ініціюють цікаві справи, демонструють лідерські здібності, беруть активну участь у роботі гуртків. У класі не зафіксовано жодного правопорушення, що стало б причиною взяття на облік у дитячій кримінальній міліції. Підвищився позитивний імідж класу, а головне — докорінно змінився стиль стосунків між вчителями та учнями.

Для чого ми це робимо

Кандидат педагогічних наук, президент Міжнародного освітнього фонду імені Ярослава Мудрого Валентина Стрілько розповіла учасникам конференції, що спонукало її разом з однодумцями до проведення аналогічних освітянських зустрічей по всій Україні. Передусім — стурбованість за ситуацію із вихованням дітей та молоді в країні. Ідею конференцій такої тематики підтримало чимало політиків, і це відрадно, бо без державних діячів «змінити систему освіти та виховання неможливо».

Проте, як наголосила пані Валентина, тільки Голова Верховної Ради України Володимир Рибак у привітанні до учасників конференції вжив нині забутий термін — «українське національне патріотичне виховання».

На тривожних тенденціях щодо «підміни понять» і «зникання» потрібних слів та цілих абзаців з державних документів, пов'язаних з освітою, і зосередила свій виступ київська гостя. Зрештою, не тільки на тому, що маємо, а що треба зробити, аби українське національне патріотичне виховання стало «пріоритетною державницькою справою» та «пронизувало увесь виховний простір, починаючи від початкової школи і завершуючи вищою».

Хоч як би важко не було, а розпочати процес, «підняти голос та згуртувати сили навколо найсвятішого завдання української школи» мають усе-таки педагоги, кожен на своєму робочому місці. Окремі сподівання — і на результати від проведення всеукраїнських конференцій. Адже після кожної зустрічі напрацьовані рекомендації направляють для ознайомлення і народним депутатам, і до галузевого міністерства. Завершальним етапом, за словами В. Стрілько, мають стати новий законопроект і відповідна програма «Про українське національне патріотичне виховання в Україні», розроблені спільно з колегами та правниками. Зрештою, від органів державної влади не так багато й вимагається. Як окреслено в меті конференцій, — тільки створити «в освітньому просторі України законодавчі та методологічні умови для системної, цілеспрямованої, безперервної, послідовної роботи з виховання національно свідомих, сильних духом українських патріотів...».

Варто додати, що майже рік редакція газети «Голос України» здійснює інформаційний супровід та висвітлює на шпальтах видання перебіг усіх освітніх конференцій з даної тематики. За підтримку Валентина Стрілько вдячна колективу газети. Вона наголосила: бути інформаційним спонсором заходів пропонувала багатьом всеукраїнським виданням. Відгукнулися тільки три, але «Голос України» був першим.

Галина БРУХАЛЬ.
Івано-Франківська область.

Фото надані Івано-Франківським ОІППО.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

У класі обвалилася стеля. Добре, що під час перерви

Аварійна ситуація виникла в одній із найбільших шкіл Тиврівського району на Вінниччині. У кімнаті, де мав бути урок для п'ятикласників, обвалилася стеля. На щастя, сталося це під час перерви, тому ніхто з учнів та вчителів не постраждав. Злякалися тільки ті школярі, які були поруч і почули гуркіт.

Дітей одразу перевели до іншої кімнати. Місця в школі вистачає: тут замість 800 учнів навчається лише чотириста. Як повідомили в Тиврівському райвідділі освіти, шкільне приміщення збудоване ще шістдесят років тому, відтоді жодного разу його капітально не ремонтували. Тепер фахівці проведуть експертизу всієї будівлі. Хоча під час перевірки готовності школи до нинішнього навчального року в комісії не виникало претензій до стану споруди, наголошують в управлінні освіти.

Віктор СКРИПНИК.

Сам зробив, сам і експлуатую

Значну економію коштів отримає Ковельське профтехучилище №5 від переоснащення котельні з газу на місцеве біопаливо. Якщо раніше гігакалорія тепла обходилася навчальному закладу у 1300 гривень, то після переходу на дрова і торф — усього 803 гривні. Наступним кроком у зменшенні витрат на опалення буде ремонт теплотраси. Цікаво, що виробником твердопаливних котлів є розташоване у Ковелі спільне україно-литовське підприємство «Волинь-Калвіс», а виробником тепла — дочірня структура цього підприємства «Західтепло». Таку співпрацю «Волинь-Калвіс» хоче запропонувати ще кільком бюджетним організаціям області.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

ЦИФРА

5333 млн. грн.

заощаджень громадян знаходиться нині на вкладних рахунках у банках Чернігівщини. Ці кошти використовують для надання кредитів. Так, фізичні особи з початку року отримали їх на суму 1577 млн. грн. Водночас в економіку регіону спрямовано 3791 млн. грн. кредитної підтримки, що на 14,6 відсотка більше, ніж за відповідний період торік.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Дошкільною освітою охоплять ще сотню малюків

Днями у Сторожинецькому районі на Буковині урочисто відкрили Годилівський навчально-виховний комплекс. Відтепер, після нещодавнього введення у дію дитячих дошкільних закладів у селах Панка та Бобівці, додатково забезпечено дошкільною освітою ще 100 дітей.

Загалом, у рамках реалізації у районі соціальних ініціатив Президента України Віктора Януковича, після реконструкції шкіл та капітального ремонту дитячих садків на Підгір'ї буде відкрито одинадцять дитячих груп. Відтак кількість вихованців дитячих садків у Сторожинецькому районі зросте до трьох тисяч.

Сергій СУЛИМА.
Чернівецька область.

Система коридорна

У мешканців миколаївських робітничих гуртожитків не залишилося сил, щоб радіти своїм перемогам

Шеренга п'ятиповерхівок із червоної цегли — безликих, безбалконних. Це колишні робітничі гуртожитки колишнього Чорноморського суднобудівного заводу. Тут теж живуть люди.

Передісторія

За кращих часів на ЧСЗ — найбільшому суднобудівному підприємстві Союзу — трудилося майже 40 тисяч людей. Завод-місто конвеєром випускав у плавання гігантські авіаносці, кораблі, судна і суденця різних калібрів і призначень. Він потребував постійного припливу робочої сили, навчав, лікував, платив гідну зарплату, будував житло цілими мікрорайонами. Ті ж, хто поки стояв у черзі на квартиру, без проблем одержували гуртожиток: самотні — ліжко-місце, сімейні — кімнату.

У 14 просторих загальних корпусах «міста» вистачало місць не тільки заводчанам. За домовленістю з адміністрацією підприємства тут селили журналістів і спортсменів, медиків і педагогів... Без гучних слів, завод був серцем Миколаєва, стрижнем і сенсом його існування. Так історично склалося, і, здавалося, так буде завжди. Миколаївці гордо називали себе корабелами, працювати на Чорноморському було престижно і надійно, десятки, а то й сотні суднобудівників, з діда-прадіда, династій, не бачили і не бажали для дітей своїх іншої долі.

Усе обвалилося в одну мить. Колос розвалився легко, але дуже болісно. Трагедія великої промислової галузі склалася з десятків тисяч маленьких людських трагедій. Їм казали: це неминуче лихо...

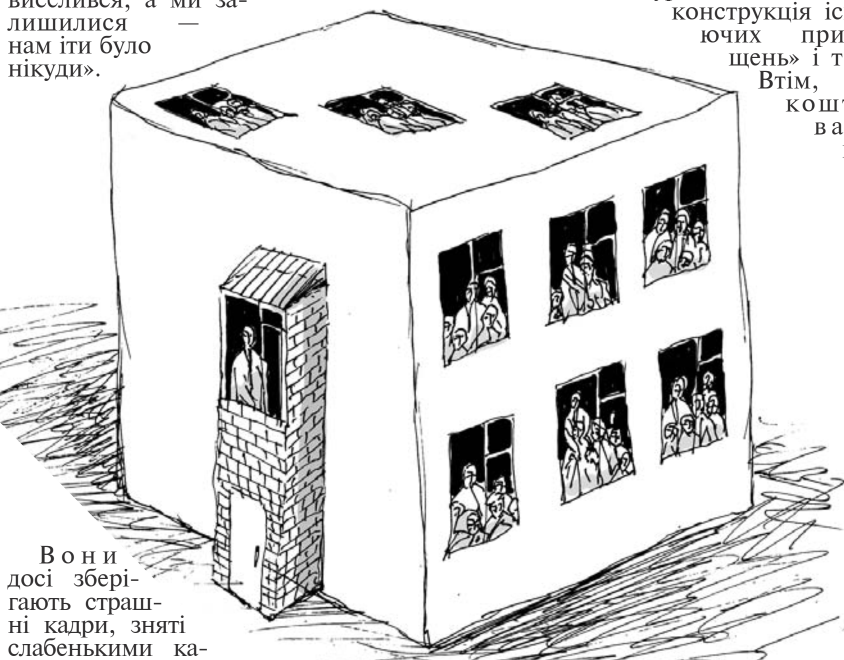
Істерія

Славне минуле нікого ніколи ще не рятувало. Багато разів перепроданий і розграбований ЧСЗ поки що є на карті Миколаєва, та майбутнє його туманне. Обіцянкам і розповідям про світлі перспективи вже, мабуть, не вірять і самі оратори. Скільки великих і малих статків набуто з розіграного по-живому тіла заводу, скільки політичних кар'єр ним наситилось...

Напевно, цей ганебний період колись вивчать і оцінять. На тлі таких глобальних метаморфоз доля кількох заводських гуртожитків може здатися неважливою і незначною. А те, що в них жили люди, яким більше нікуди було йти, — сущі дрібниці в епоху великих змін.

Об ці «дрібниці» спіткнулася приватизація ЧСЗ. Про неї багато було написано; її визнавали невигідною економісти і незаконною — судді. Судові розгляди тривали десятиліттями, а життя мешканців гуртожитків перетворилося на пекло, на суцільну низку знущань і принижень. Як це — щодня, ідучи на роботу, очікувати, що опинишся викинутим на вулицю, разом з дітьми і нехитрим майном.

Старожили згадують, як їх не раз намагалися виселити — не тільки словом, а й ділом: «Виламували двері в кімнати «неслухняних» сокирами, стамесками, залякували, погрожували... Багато хто тоді не витримав — виселився, а ми залишилися — нам іти було нікуди».

Вони досі зберігають страшні кадри, зняті слабенькими камерами «мобілок» — на всяк випадок. Група мешканців на чолі з Миколою Огарьовим зареєстрували громадську організацію «За права жителів гуртожитків», щоб захистити себе та своє майно.

Незаконно, але факт — більшість гуртожитків було занесено до статутного фонду підприємства, а відповідно — стали звичайними об'єктами купівлі-продажу. Хоча Закон України «Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків», який було затверджено 4 вересня 2008 року, накладав мораторій на будь-які дії з гуртожитками, крім передачі в комунальну власність.

Доходило навіть до відвертих шахрайств і провокацій. Прес-служба ЧСЗ змушена була розповсюдити в засобах масової інформації заяву: у заводу з'явилися не уповноважені керівництвом «представники» у справах, що діють на підставі старих доручень, виданих ще попереднім керівництвом підприємства. «Зокрема, — йшлося в заяві, — якась громадянка Людмила Задирака виступає в судах міста Миколаєва як представник ДАХК «Чорноморський суднобудівний завод» і вимагає ні багато ні мало — виселення людей з гуртожитків...».

Корпуси по вулицях Терасній, Паризької Комуни, Бузькому бульвару перепродувалися — разом з людьми, які в них жили! — по два-три рази. І нові власники щораз лютували по-новому. У мешканців, виявляється, є права — це відкриття буквально бентежило бізнесменів. Мало того, мешканці ще й наважувалися боротися за свої права! А що їм залишалося робити?

Історія

Треба віддати належне прокуратурі області — мабуть, вона єдина займала в цій історії послідовну і принципову позицію. «Спірні гуртожитки, — роз'яснили тут нашому кореспонденту, — є об'єктами державного житлового фонду і на момент корпоратизації належали підприємству «ЧСЗ» тільки на праві повного господарського ведення, а тому не підлягали приватизації в складі цілісних майнових комплексів знову створених підприємств. Таким чином, ДАХК «ЧСЗ» не мало правових підстав для включення гуртожитків до статутного фонду».

А поворотний момент настав у грудні 2011-го, коли Апеляційний суд Миколаївської області ухвалив рішення про визнання недійсними договорів купівлі-продажу колишніх гуртожитків ЧСЗ. У ході розгляду справи колегія суддів встановила, що виконавчий комітет Миколаївської міської ради, приймаючи рішення про визнання цих гуртожитків нежитловими приміщеннями, по суті, порушив закон.

Але от що цікаво. У процесі слухання раптом з'ясувалося, що деякі документи Господарського суду Миколаївської області, що проходять по цій справі, були знищені, причому достроково і з явними порушеннями чинного законодавства. Подібних «чудес» у цій історії і до, і після було ще чимало. Винні не покарані, та їх ніхто особливо й не шукав.

На найближчій сесії міськради депутати розглянули міську комплексну програму реформування та розвитку КП «Гуртожиток», на балансі якого на той момент уже понад п'яти років перебували гуртожитки комунальної власності міста. Програма складалася із трьох етапів, по 2015-й рік включно, і звучала дуже оптимістично: «спрощення процесу приватизації кімнат, будівництво гуртожитків або реконструкція існуючих приміщень» і т. д. Втім, і коштували ці блага чимало. Усього на виконання програми передбачалося залучити 43,9 млн. грн., у тому числі із коштів міського бюджету Миколаєва — 33,9 млн. грн., із коштів державного бюджету — 10,0 млн. грн.

На тій само сесії, у січні 2012-го, за дорученням сусідів жителька одного з гуртожитків Лариса Титаренко виступила перед депутатами і прямо звинуватила їх у бездіяльності, саботажі та корупції. Депутати обвинувачення проковтнули — що взяти із занадто емоційної жінки, та процес пішов, хоча й зі страшним скрипом. Через деякий час, в авральному порядку, тисячі мешканців гуртожитків Чорноморського були викликані в паспортний стіл, де, у порядку живої черги, одержали вистраждану прописку — не тільки адресу корпусу, а й номер конкретної кімнати. Це, нарешті, давало підстави для приватизації.

«Моя історія»

Усе свідоме життя Олени Комісарової — це Чорноморський завод, дуже тяжка праця, кімнатка в гуртожитку. Ну, і, звичайно, її хлопчики — Олег і Женя — сини. Вона приїхала до Миколаєва з маленького молдавського села 27 років тому, почала працювати на ЧСЗ. Тут познайомилася з майбутнім чоловіком. Але особисте життя не склалося — чоловік втік одразу після народження другої дитини. А Олені дорога назад у рідний дім була заказана — от вона й залишилася в гуртожитку.

У 16-метровій кімнатці виросли сини, яким нині 21 і 22 роки. Два ліжка, одне з яких — двоярусне, пара стільців, учнівський стіл, убога шафа — от і все майно. Більше не втиснути. Обідали на великому тазі, який після засовували під ліжко. Це — якщо було чим пообідати. Траплялися періоди, коли харчувалися водою із хлібом, — це коли завод не платив зарплату. А працювала Олена маляром, потім, коли сильно травмувала ногу, перевели на «легку працю» — вкладати асфальт...

Їх теж не раз намагалися виселити. Але чотирьом гуртожиткам по вулиці Бутоми, де і живе сімейство Комісарових, ще дуже пощастило. Ці корпуси не ввійшли до статутного фонду підприємства, і їх передали в міську власність. Але і тут довелося воювати за свої права. «Я взагалі-то не боєць, — каже жінка, — просто життя так склалося». Їй і ще кільком таким само «не бійцям» втрачати було нічого, відступати — нікуди. Головні соратники по боротьбі — «дівчата», кожній з яких у межах сорока. Самотні жінки, молодість яких минула в цьому гуртожитку, без будь-яких перспектив на особисте щастя і навіть на окрему кімнату. По 10—15 років тулилися по двоє-троє на півтора десятка метрів. «Система коридорна», зручності — загальні і доволі сумнівні, на весь поверх чотири газові плити, та й то духовками користуватися не можна, пожежники забороняють. Коштувало таке ліжко-місце 360 гривень на місяць. І жодних гарантій.

...Можна б святкувати перемогу, та сил жодних на радість не залишилося. У гуртожитку почалася приватизація, «дівчат» нещодавно розселили в окремі кімнати, у кожній потихеньку, по грошах і можливостях, триває ремонт. Мешканці створюють затишок, за яким так знудьгувалися. Олена Комісарова не може звикнути до «простору», що раптом звалився на неї, — їй виділили ще одну кімнатку, сусідню. Особливих коштів на ремонт поки що немає — як результат боротьби за існування, жінка залишилася без роботи. Та найголовніше — з'явилося усвідомлення, що в цих стінах — її домівка, з якої тепер ніхто не посміє вигнати ні її, ні її дітей.

Хлопці виросли чудові, обоє працюють, не п'ють, не курять, турбуються про маму. З дівчатами вже зустрічаються. Але обоє — в один голос! — заявляють: у гуртожитку не залишаться. У їхніх дітей буде справжнє житло. Олена слухає їх і усміхається. Вона дуже хоче в це вірити.

Ірина НЕЖИГАЙ.
Миколаїв.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

КРИМІНАЛ

Скелет у хліві

У підсобному приміщенні господарства 62-річної мешканки села Вільгір Гощанського району виявили скелет людини. Череп знайшла сусідка, коли зірвала замок з дверей хліва, і одразу викликала міліцію.

Як з'ясували міліціонери, близько двох років тому власниця обійстя повідомила сусідів та родичів про смерть свого 44-річного сина, скелетовані рештки якого знайшли у хліві.

— Син їздив у Київ працювати охоронцем, — каже мати покійного Надія Осмоловська. — Перед смертю мав їхати знову. У цей час я хворіла — три доби не вставала з ліжка. Коли встала, то сина ніде не було. Я подумала, що він поїхав. А через два тижні його тіло знайшла у хліві. Як він туди потрапив, не знаю. Я його накрила, замком «клацнула» та й усе. Хоронити його навіть не думала, бо не мала за що. Людям у селі сказала, що син помер у Києві, що там його кремували, і що рештки я поховала на могилі чоловіка.

— Працівники міліції відкрили кримінальне провадження, — каже начальник Гощанського райвідділу міліції Юрій Сістук. — Рештки направлено на судово-медичне дослідження. Триває досудове розслідування.

Сусіди про матір та її сина нічого доброго не кажуть. У всьому звинувачують горілку, яку вони зловживали.

Тамара ЛИСЕНКО,
начальник СЗГ УМВСУ у Рівненській області, підполковник міліції.

Через Замковий міст судитимуться з владою

У Кам'янці-Подільському незгодні із запровадженням платного проїзду через пам'ятку національного значення Замковий міст і звернулися до суду. Збір коштів з водіїв транспортних засобів, що скорочують шлях від центру міста до мікрорайону Підзамче, села Довжок та автотраси на Тернопіль, діє вже три місяці. Влада заявляє, що зібрані гроші підуть на порятунок мосту, який називають аварійним. Як запевняє міський голова Михайло Сімашкевич, вдалося вже відремонтувати систему зливової каналізації, через несправність якої міст та прилеглі мури руйнувалися. Наприкінці жовтня міська влада обіцяє оприлюднити черговий звіт про зібрані кошти. Левову частку виторгу спрямували на облаштування тротуару по вулиці Замковій.

Нещодавно скаргу противників платного проїзду розглядали в Антимонопольному комітеті України та прокуратурі. Обидва органи не виявили жодних порушень з боку місцевої влади.

Віра ШПИЛЬОВА.

«Мінером» виявилася літня жінка

Більш як на дві години було припинено роботу Волинського головного регіонального управління «ПриватБанку», що у Луцьку на проспекті Відродження.

Майже о десятій годині в міліцію повідомили: висотку, на чотирьох поверхах якої розташована банківська установа, заміновано. Терміново на місце події прибули працівники міліції, спеціалісти-піротехніки, рятувальники, швидка. З будівлі евакуювали близько 200 чоловік. Ретельні пошуки підривного пристрою не виявили. Зате особу, яка підняла по тривозі сотні людей, пощастило знайти. Нею виявилася літня жінка.

Жартівниця може отримати від 4 до 8 років позбавлення волі.

Микола ЯКИМЕНКО.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 203 (5703)
СЕРЕДА, 30 ЖОВТНЯ 2013

Сьогодні в Національній парламентській бібліотеці України відбудеться презентація нового історичного роману київського письменника Миколи Хомича «Пространство «Х», или Территория лжи»

Завтра — чергова річниця з дня загибелі Індіри ГАНДІ (1917—1984) — видатної політичної діячки, яка була прем'єр-міністром Індії

Ганна Томчук, дочка партизана

День визволення України від фашистських загарбників пліч-о-пліч з дорослими бійцями наближали і діти, чиї обпалені війною душі прагнули миру.

80-річна Ганна Іванівна Томчук — єдина жива партизанка в Гощанському районі, що на Рівненщині. 1943-го вона пережила жорстокий бій в оточеній фашистами домівці, загибель батька, арешт і допити в гестапо. Серед нагород юної партизанки-підпільниці — медаль «За бойові заслуги», ордени Вітчизняної війни II ступеня, «За мужність», ювілейні медалі. Її батько, Іван Томчук, посмертно нагороджений медаллю «За відвагу», а комісару партизанського загону імені Леніна Петру Волинцю, який загинув разом з її батьком, присвоїли звання Героя Радянського Союзу.

У роки війни в селі Павлівка, що на Вінниччині, разом із сестрою Катею, бабусею Килиною Ганна доглядала поранених народних месників у рідній хаті край Чорного лісу. Тут була явочна квартира, де таємно готувалися до бойових завдань бійці та командири, і водночас — госпіталь. Батько до війни завідував початковою школою, вчив дітей, але коли село окупували фашисти, то за велінням совісті добровільно став підпільником.

— Як же ви, десятирічна дівчинка, допомагали партизанам? — запитую в Ганни Іванівни.

— При потребі я була зв'язковою: на дитину в лісі ніхто особливої уваги не звертав, — розповідає Г. Томчук. — Конспірації мене і на три роки старшу сестру Катю вчила бабуся (наша мама у перший рік окупації померла від туберкульозу). Ми чудово розуміли страшну небезпеку найменшої необережності. Та основною турботою в мене, сестри, баби Килини був догляд за пораненими. У квітні 1943 року в нас лікувався молодий комісар загону Петро Волинець, його батька і меншого брата розстріляли фашисти. А він з побратимами підірвав склад пального в райцентрі Калинівка, знищив багато ворогів.

Оскільки село Павлівка розташоване неподалік секретної зони навколо ставки Гітлера на Східному фронті, Калинівський район кишів німцями та поліцаями. Вони пильно спостерігали за всіма жителями. Якось вистежили й арештували двох хлопців, довго допитували, катували. Один із них не витримав знущання і розповів усе, що знав, зокрема — про явочну квартиру Томчуків. Наступного дня поліцаї та гестапівці приїхали до хати підпільника, де їх зустріли пострілами. Іван Томчук та Петро Волинець автоматним вогнем поливали нападників. Бій тривав не одну годину. Вороги до оселі наблизитися не могли. Вогнеметом підпалили хату. Тоді Іван Томчук уже був поранений. Закінчилися набої в партизанів, залишилася одна граната у Петра Волинця. Він крикнув бабусі та дівчаткам в іншу кімнату: «Виходьте на двір! Не дивіться, як ми загинемо!» Однак батько заперечив: «Там їх одразу вб'ють». Щоб не потрапити до рук катів, знесилений Петро сів біля Івана Павловича і вирвав чеку з гранати. Вибух розірвав комісара і на смерть вразив господаря. Поліцаї та солдати зайшли до хати, почали виганяти надвір Килину з онуками.

— Я побачила жахливу картину в кімнаті, де загинули батько і Петро, — згадує Ганна Іванівна. — Ми вийшли із задимленої хати, перекладач звернувся до німецького офіцера: «Розстріляти їх треба негайно. Нехай усі бачать: яке коріння, таке й насіння». Але німець наказав відправити нас до Калинівки, у поліцейську дільницю для допиту. Ми з бабою Килиною чекали на загибель, адже хлопчиків, моїх однолітків, Павлика Гуменчука, Лесика Волинця та інших, безжально вбили. Нас довго допитували, лякали, потім повезли до Вінниці. Катування продовжили в гестапо. Однак потім випустили для приманки, з надією вистежити партизанів.

Томчуки поневірялися в сусідньому селі, потім повернулися до Павлівки, жили в родичів, знайомих, бо від хати залишився сам попіл. Аж через рік прогнали окупантів і прийшов мир у село. Колгосп побудував осиротілим дівчаткам нову хату. Ганна закінчила семирічку, вступила до Вінницької фельдшерсько-акушерської школи, здобула фах медика. Згодом вийшла заміж, працювала в рідному районі, потім — на Херсонщині. У 1969 році з сім'єю переїхала до Гощі, тут виростила сина і дочку.

Ганну Іванівну Томчук прийшли відвідати голова Гощанської районної ради ветеранів війни та праці Людмила Музичук та заступник голови Гощанської РДА Микола Ющук.

Катерина ГЛОДЯ,
Анатолій КАРДАШ.
Рівне.

Фото Анатолія КАРДАША.

Маско, я тебе не знаю!

Історична знахідка, виявлена в одній зі старих, давно закритих шахт Луганщини, продовжує зберігати таємницю. Яке її походження — відповіді поки що немає.

За своєю унікальністю цей експонат вважається найціннішим у Луганському обласному краєзнавчому музеї. Тут він з'явився кілька років тому: мешканці селища Юр'ївка Лутугинського району зателефонували до музею і повідомили, що у старій занедбаній шахті серед породи виявили предмет, який нагадує обличчя людини. Заступник директора з наукової роботи краєзнавчого музею Ірина Ключнєва одразу виїхала на місце... І незабаром знахідка схвилювала вже археологів. Що це, якому часу належить, з якого матеріалу виготовлено? Припущень було й залишається безліч.

Наприклад, як уважає фахівець у галузі історії культури кочових народів, головний редактор збірника «Степи Європи в епоху Середньовіччя» Олександр Євглевський, артефакт міг бути формою, основою, за допомогою якої виготовлялася личина — частина шолома у вигляді металевої маски, що повністю закриває обличчя воїна. До речі, таких личин, знайдених на території Східної Європи під час археологічних розкопок, є лише з десяток. А от форму для їхнього виробництва поки що не знаходили. І якщо юр'ївський артефакт справді є такою формою, то ця знахідка воістину унікальна. Принаймні у Східній Європі її знайдено вперше. Олександр Євглевський датує артефакт від середини I тисячоліття н. е. до середини II тисячоліття н. е. Провідний співробітник відділу енеоліту бронзи Інституту археології України Яків Гершкович віднайшов аналогії із ще давнішим періодом. Але знову ж таки, це тільки припущення. Є версія, що знайдений предмет — навершя на ідолі. Ідол виготовлений із дерева, а голова — з металу.

Праворуч — знайдений предмет, що нагадує обличчя людини, ліворуч — виготовлена фахівцем музею маска.

Утруднення в атрибуції пов'язані ще й з тим, що знайдений предмет у структурі археологічного матеріалу належить до категорії «випадкові знахідки». Тобто виявлений поза археологічним контекстом і не є одиницею інвентарю житлового або похоронного комплексу. Як пояснює завідувач відділу археології краєзнавчого музею Ігор Шестаков, якби цю маску знайшли під час розкопок житла або, ще краще, в закритому комплексі поховання в сукупності з побутовим похоронним інвентарем, який можна датувати і прив'язати до того чи іншого давнього народу, його культури, тоді було б знято всі або майже всі питання.

Друга загадка — матеріал, з якого зроблена маска. За допомогою спектрального та інших аналізів це можна визначити. Але й тут — невдача. Луганські фахівці з металургії, наприклад, припускають, що це може бути якісне лиття з великою кількістю домішок, але конкретно, що це за лиття, сказати не можуть. Припущення на користь чавуну не знайшло підтвердження під час спектрального аналізу. Та й доба, якою датується знахідка, не могла мати таких технологій. У свою чергу мінералог припустив, що це вапняк, але із чимось змішаний. Однак аналіз показав: там переважає зовсім інший матеріал. А якщо це шлак, пов'язаний з відвалами шахти, то який стосунок це має до маски?

— В Ермітажі, у Санкт-Петербурзі, мені показали маски, знайдені під час розкопок, і я звернула увагу на те, що вони були не карбовані, а литі, — розповідає Ірина Ключнєва. — Для литих масок, які використовували під час бойових сутичок, характерна значна товщина, і вони важкі. Якщо припустити, що наш артефакт — це заготовка або, скажемо так, виколодка, за допомогою якої виготовляли карбовані маски, то тут теж не все зрозуміло. Використовуючи артефакт як виколодку, наш фахівець викарбував пробну маску, і вона вийшла дуже тонка. Якщо припустити, що саме такими їх і робили, то, швидше за все, маски були ритуальні й не використовувалися в бою. Наприклад, вона могла бути посмертною. Але маски, виявлені на похованих воїнах, набагато товстіші, важчі. Питань більше, ніж відповідей. Дослідження триває, але рухається дуже повільно.

А знахідка продовжує залишатися загадкою...

Алла АНТІПОВА.
Луганськ.

Фото автора.

За своєю унікальністю цей експонат вважається найціннішим у Луганському обласному краєзнавчому музеї

ОГОЛОШЕННЯ

Повідомляємо,що були втрачені бланки суворої звітності ПрАТ "Страхова група "ТАС" в кількості 109 шт.:

Бланки договорів міжнародного страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів "Зелена Карта" (Вся система) 96 шт: 078/9381842, 078/9381845, 078/9381846, 078/9381849, 078/9381856, 078/9381876-078/9381880, 078/9381882-078/9381890, 078/9382333, 078/9382339, 078/9382340, 078/9382342,078/9382345, 078/9382349-078/9382351, 078/9632731-078/9632737, 078/9632740, 078/9632742-078/9632745, 078/9632748-078/9632750, 078/9632752, 078/9632754, 078/9632755, 078/9632766 - 078/9632773, 078/9632775, 078/9632786, 078/9632788, 078/9632790-078/9632806, 078/9633021, 078/9633023 - 078/9633031, 078/9633034- 078/9633038, 078/09633040- 078/9633043, 078/9633046- 078/9633049.

Бланки договорів міжнародного страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів "Зелена Карта" (БМР) 13 шт: 078/9390774-078/9390783, 078/9390751, 078/09390754, 078/9390755.

Постановою господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4/вул. Тюленіна, 21) від 22.10.2013р. у справі № 908/2164/13 Товариство з обмеженою відповідальністю Виробничо - торгове підприємство "Будкомплскс", код ЄДРПОУ 30321507 (юридична адреса: 69063, м. Запоріжжя, вул. Ілліча, буд. 34, фактична адреса: 69006, м. Запоріжжя, вул. Північне шосе, 4; р/р № 26007962491249 в ПАТ "ПУМБ", МФО 334851) визнане банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Плецьку Юлію Вікторівну (свідоцтво про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого (розпорядника майна, керуючого санацією, ліквідатора) № 303, видане Міністерством юстиції України 28.02.2013 року; адреса для листування: 69050, м. Запоріжжя, вул. Космічна, буд. 122, кв. 32, (067) 28-27-007).

Вимоги за зобов'язаннями боржника, що виникли під час проведення процедур банкрутства приймаються протягом двох місяців з дня офіційного оприлюднення повідомлення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури.

ТБ "Центральна Українська Біржа" і ліквідатор Карпенко А.А. повідомляють про проведення аукціону з реалізації активів комунального підприємства "Артемівськжитлосервіс", а саме:

ЛОТ № 1 Комплекс будівель та споруд за адресою: Донецька обл., Артемівський р-н, с. Зайцево, вул. Виноградна, 23. Початкова вартість - 106700,00 грн. з урахуванням ПДВ.

ЛОТ № 2 Адміністративна будівля (у вигляді вторинних будівельних матеріалів) за адресою: Донецька обл., м. Артемівськ, пер. Інститутський. 1. Початкова вартість - 42000,00 грн. з урахуванням ПДВ.

Аукціон відбудеться через 15 робочих днів після публікації оголошення 20.11.2013 р. об 11.00 годині за адресою: м. Донецьк, пр. Мира, 2/24.

Заявки приймаються Біржею за адресою: м. Донецьк, пр. Мира,2, оф.24 з 10.00 до 16.00, тел: (062)-381-19-72. До заявок додаються: для юридичних осіб - копії установчих документів, для фізичних - копії паспорту та ідентифікаційного коду, квитанції про сплату гарантійного внеску та реєстраційного збору. Прийом заявок припиняється 15.11.2013 р. у 14.00 годин.

Гарантійний внесок 10% від початкової ціни и реєстраційний збір - 51, 00 грн. з урахуванням ПДВ перераховуються на ТБ "Центральна Українська Біржа", ЄДРПОУ 36272382, п/р 26002217460601 у АКІБ "УКРСИББАНК", МФО 351005.

Детальна інформація про майно та фотоматеріали розміщені на веб-сайті біржи www.exchange.key.ua.

Протоколом загальних зборів учасників ТОВ "БУДАГРОТЕХ" № 22-10 від 22.10.2013 року прийнято рішення про ліквідацію ТОВ "БУДАГРОТЕХ" (ідентифікаційний код 34017352; 91053, Луганська область, м. Луганськ, Ленінський район, вул. Шелкового, буд. 35). Головою ліквідаційної комісії ТОВ "БУДАГРОТЕХ" призначено Грановського Романа Миколайовича.

Заяви кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня публікації оголошення за адресою: 91053, Луганська область, м. Луганськ, вул. Шелкового, буд. 35.

Постоновою Господарського суду Запорізької області від 04.09.2013р. у справі № 908/1429/13-г Товариство з обмеженою відповідальністю "Тантум", ЄДРПОУ 37812917 (69009, м. Запоріжжя, вул. Скворцова, 245) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Коломієць Юлію Сергіївну (свідоцтво № 816 від 17.04.2013р., 69002, м. Запоріжжя, вул. Гоголя, 85-94).

Вимоги кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Повідомляємо, що були втрачені бланки суворої звітності ПрАТ "Українська транспортна страхова компанія" в кількості 126 шт. вважати недійсними:

Бланки договорів міжнародного страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів "Зелена Карта" (Вся система) 92 шт: 045/9495120- 045/9495122, 045/9495125, 045/9495126, 045/9495130, 045/9495131, 045/9497326, 045/9497327, 045/9497335, 045/9497336, 045/9497342, 045/9497346, 045/9497348, 045/9194395- 045/9194397, 045/9194362, 045/9194363, 045/9504058- 045/9504063, 045/9494910- 045/9494912, 045/9494914- 045/9494917, 045/9494922- 045/9494925, 045/9580312- 045/9580350, 045/9583444-045/9583450, 045/9583460, 045/9583462, 045/9583463, 045/8984001, 045/8984009- 045/8984011, 045/8984013, 045/9204748, 045/9497416, 045/9497419, 045/9194390.

Бланки договорів міжнародного страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів "Зелена Карта" (БМР) 34 шт: 045/8773047, 045/8773048, 045/8773066, 045/8787446, 045/8787473, 045/8789060, 045/8789071, 045/8794711, 045/8793022, 045/8794885- 045/8794890, 045/8794895, 045/8794897, 045/8794899, 045/8794900, 045/8794906- 045/8794910, 045/8794912- 045/8794914, 045/8794916, 045/8794917, 045/8794919- 045/8794924.

Ухвалою Господарського суду Вінницької області (21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 7) від 14.10.13 р. порушено провадження у справі № 902/1375/13 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю "Інженерні системи та компоненти" (код ЄДРПОУ 32911706, вул. Мічуріна, б.12, с. Агрономічне, Вінницький район, Вінницька область, 23227), введено процедуру розпорядження майном. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Бойка Олега Васильовича (свідоцтво №185 від 12.02.13 р., поштова адреса: 21050, м. Вінниця, вул. Козицького, 46). Претензії кредиторів з вимогами до боржника приймаються в тридцятиденний строк з дня публікації даного оголошення. Попереднє засідання суду призначено на 23.12.13 р. о 15-00 год. в приміщені Господарського суду Вінницької області.

Постановою господарського суду Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) від 10.10.2013 р. по справі № 917/835/13 Товариство з обмеженою відповідальністю "Агромир" (37600, м. Миргород, вул. Сорочинська, 2, ЄДРПОУ 30068859) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Рибаченко М.П. (Свідоцтво від 24.05.2013 р. № 1001), адреса: 36014, м. Полтава-14, а/с № 195.

Вимоги кредиторів приймаються протягом двох місяців з датипублікації оголошення.

Господарським судом міста Києва (01030, м. Київ, вул. Богдана Хмельницького,44) ухвалою від 16.10.2013р. порушено справу № 910/18994/13 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю "Нью Марк" (04655, м. Київ, вул. Артема, будинок 1-5, офіс 617/1. ідентифікаційний код 38320893, відкриті розрахункові рахунки відсутні).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Мирутенка Миколу Миколайовича, свідоцтво про право на здійснення діяльності арбітражного керуючого № 132 від 06.02.2013р., м. Київ, Жуляни, вул. Шевченка, 110А, ідентифікаційний номер 1722911833).

Вимоги кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Житомирської області (10002 Житомир, майдан Путятинський, 3/65) від 01 жовтня 2013 року по справі №19/5007/1308-Б/12 за заявою Публічного акціонерного товариства "Креді агріколь банк" визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Факториал" (11512 Житомирська область м. Коростень вул. Шатрищанська, буд. 67 ідентифікаційний код 32680198 .

Ліквідатором призначено Шведюк Людмилу Петрівну (Свідоцтво №1182 від 16.07.2013р.) адреса: м. Житомир, вул. Київська, 73, кв.67 (тел. (0412)374370, e-mail: lyudmila_shvedyuk@mail.ru, 0679477608.

Кредитори мають право заявити свої вимоги протягом двох місяців з дня публікації оголошення, відповідно до Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом.

Постановою господарського суду Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) від 10.10.2013 р. по справі № 917/814/13 Приватне підприємство "Марк і К" (37600, м. Миргород, вул. Сорочинська, 2, ЄДРПОУ 14360570) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Рибаченко М.П. (Свідоцтво від 24.05.2013р. № 1001), адреса: 36014, м. Полтава-14, а/с № 195.Вимоги кредиторів приймаються протягом двох місяців з дати публікації оголошення.

Постановою Господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) від 21.10.2013 р. по справі №908/3009/13 (номер провадження справи 23/55/13) Товариство з обмеженою відповідальністю "Автоком" (69035 м. Запоріжжя, вул. Рекордна, 37-Б, ЄДРПОУ 32889833, р/р 26006050185901 в АТ "УкрСиббанк" в м. Запоріжжя, МФО 351005) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура в порядку ст.95 Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом". Ліквідатором призначений голова голова ліквідаційної комісії Житник Володимир Петрович (ідентифікаційний номер 2229716659). Заяви кредиторів приймаються протягом 30 діб за адресою: 69001, м. Запоріжжя, вул. Рекордна, 37-Б.

Постановою господарського суду Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5) від 21.10.2013 року по справі № 922/3411/13 приватне підприємство "СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ РЕМОНТНО-БУДІВЕЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ" (код в ЄДРПОУ 32337304, місцезнаходження: 61118, м. Харків, вул. Познанська, буд. 3, кв. 129) визнано банкрутом і розпочато ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Ляха Юрія Вікторовича (код 2333701030; для листів: 61121, м. Харків, вул. Гарібальді, буд. 1, кв. 115).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця від дати публікації оголошення.

Постановою Господарського суду Полтавської області (вул. Зигіна, 1, м. Полтава, 36000) від 10.10.2013 року по справі № 7/72-4/87-18/11 визнано банкрутом відкрите акціонерне товариство "Хорольська сільгосхімія" (37800, Полтавська область, м. Хорол, вул. Леніна, 145, код ЄДРПОУ 05487188) та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Болтіка Сергія Михайловича (свідоцтво №1214 від 04.07.2013р., адреса: а/с 1841, м. Полтава - 7, 36007). Заяви кредиторів приймаються протягом двох місяців.

ПП "Луганський Аукціонний Дім" (адреса: 91055, м. Луганськ, вул. Поштова, 2), проводить повторний аукціон з реалізації об'єкту нерухомості, розташованого за адресою: 93400, Луганська область, м. Северодонецьк, вул. Заводська, 38, яке належить підприємству - банкруту СДП СУ "Електромонтаж" № 448 АТЗТ "Донбаспромелектромонтаж". Початкова (стартова) вартість майна - 4754646,89 грн. Детальна інформація розміщена на веб-сайті Міністерства юстиції України http://www.minjust.gov.ua/section/404 від 15.10.2013р.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (49000, вул. Куйбишева 1-А, м. Дніпропетровськ) від 22.10.2013 р. у справі № 904/6889/13 визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю "КОЛОРФЛЕКС" (ЄДРПОУ 35862497; юридична адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Мостова, буд. 237; поточні рахунки закрито), відкрито ліквідаційну процедуру, ліквідатором призначено голову ліквідаційної комісії Глядченка Володимира Миколайовича (49006, вул. Свердлова, буд. 68, кв. 4, м. Дніпропетровськ, ідентифікаційний номер 2794807476).

Постановою господарського суду Донецької області(83048,м.Донецьк,вул.Артема,157) від 22.10.2013р справа № 905/152/13-г визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю "ВОСТОКІНВЕСТТЕХНОЛОГІЯ",ЄДРПОУ 37658015,юридична адреса:83008,м.Донецьк,вул.Умова,1 та введена ліквідаційна процедура.

Ліквідатором по справі призначено арбітражного керуючого Карпенко Андрія Анатолійовича (свідоцтво №1000,видане 16.05.2013р,ІНН 2779408877,адреса:Донецька область,м.Селидове,вул..Дубініна,6.

Вимоги кредиторів приймаються протягом одного місяця від дня опублікування оголошення.

Статутні документи,печатку та штампи підприємства банкрута вважати недійсними.

Постановою господарського суду Донецької області(83048,м.Донецьк,вул.Артема,157) від 22.10.2013р справа № 905/155/13-г визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю "ЮГНІКІНВЕСТ",ЄДРПОУ 37697390,юридична адреса:83008,м.Донецьк,вул.Умова,1 та введена ліквідаційна процедура.

Ліквідатором по справі призначено арбітражного керуючого Карпенко Андрія Анатолійовича (свідоцтво №1000,видане 16.05.2013р,ІНН 2779408877,адреса:Донецька область,м.Селидове,вул..Дубініна,6.

Вимоги кредиторів приймаються протягом одного місяця від дня опублікування оголошення.

Статутні документи,печатку та штампи підприємства банкрута вважати недійсними.

ДЕНЬ

№ 203 (5703) СЕРЕДА, 30 ЖОВТНЯ 2013

Сьогодні на переважній території України синоптики прогнозують мінливу хмарність без істотних опадів, лише в західних областях можливий невеликий дощ. Уночі та вранці місцями туман. Вітер південно–західний з переходом на північно–східний, 5—10 м/с. Нічна температура становитиме 5—10°, на узбережжі Криму та на крайньому заході — до 12° тепла. Вдень — 13—18°, на Закарпатті, Прикарпатті, Вінниччині та у південній частині країни — до 20° вище нуля.

ЦЬОГО ДНЯ, 30 ЖОВТНЯ

■ **1888.** Американець Джон Лауд зі штату Массачусетс запатентував кулькову ручку. ■ **1910.** Помер Жан Анрі Дюнан, швейцарський підприємець і громадський діяч, перший лауреат Нобелівської премії миру. ■ **1941.** Президент США Франклін Рузвельт схвалив виділення мільярда доларів на допомогу Радянському Союзу. ■ **1956.** На Донбас за комсомольськими путівками виїхала перша група молодих киян — майбутніх шахтарів. ■ **1967.** Уперше в Космосі провели автоматичне стикування радянських космічних кораблів «Космос-186» і «Космос-188». ■ **1990.** На Луб'янській площі у Москві встановлено Соловецький камінь — пам'ятник жертвам тоталітарного режиму.

СПОРТ

«Арсенал» розпочинає процедуру банкрутства

Футбол. Кубок країни. Матч 1/8 фіналу. «Миколаїв» — «Шахтар» (Донецьк). 0:3. Голи: Фернандо, 38, Адріано, 58, Едуардо, 65.

Учора мав відбутися ще один кубковий поєдинок у Тернополі між місцевою «Нивою» і столичним «Арсеналом». Але «каноніри» на матч не прибули.

Генеральний директор столичного клубу заявив: «Я змушений оголосити: ФК «Арсенал» розпочав процедуру банкрутства, команда знімається з чемпіонату».

Таран замінив Пучкова

Відбулася зустріч президента запорізького «Металурга» Андрія Шевчука, спортивного директора Олександра Томаха і тренера команди Сергія Пучкова, після якої останнього відправили у відставку через незадовільні результати. **Про це повідомив офіційний сайт клубу.**

Пізніше було прийнято рішення про призначення тренером запорізького «Металурга» Олега Тарана. Його останньою командою був «Кривбас».

Двоє наших — найкращі в Європі

Легка атлетика. Одразу двох українських спортсменів визнано найкращими атлетами Європи за підсумками вересня. У чоловічому голосуванні переміг Богдан Бондаренко (стрибки у висоту), а у жіночому — Ганна Мельниченко (багатоборство).

Бондаренко завершив сезон двома переможними вересневими змаганнями — у Роверето та Бердичеві. Мельниченко у вересні перемогла на підсумковому турнірі багатоборців Decastar у Таленсе і завершила сезон на найвищому рядку у заліку IAAF Combined Events Challenge.

Нагадаємо: нещодавно Богдана визнали найкращим легкоатлетом континенту за підсумками року.

Можливий шведський варіант

Теніс. Відбулося жеребкування Кубка Девіса-2014 у Першій групі Євро-африканської зони. 31 січня—2 лютого збірна України прийматиме команду Румунії.

У разі перемоги в цьому протистоянні 4—6 квітня наші тенісисти знову зустрінуться зі збірною Швеції, але тепер уже у гостях. До речі, цього року в квітні у Кременчуці українці перемогли шведів — 3:2.

Якщо наша команда поступиться румунам, то восени боротиметься за право залишитися у Першій групі.

***

Хокей. Регулярний чемпіонат України. **«Білий Барс» (Біла Церква) — «Компаньйон» (Київ). 2:1 Б (0:0, 0:1, 1:0, 0:0, 1:0).**

КХЛ. Регулярний чемпіонат. **«Донбас» (Донецьк) — «Адмірал» (Владивосток). 2:1 (0:0, 2:1, 0:0).**

Негровецькі кошари у вовчому кошмарі,

або Як верховинцям позбутися лісової напасті?

ПРОБЛЕМА

Село Негровець на Міжгірщині просто лихоманить від зухвалих нападів вовків на худобу. Вже цього року високогірне поселення недорахувалося шести овець, а газда Іван Ворон позбувся телички. Ці факти викликали закономірне занепокоєння.

Справжню війну вовки оголосили селу майже два десятиліття тому. Відтоді не обходиться без тривожних пригод. Якось протягом лише одного року тутешні дворогосподарства залишилися без шести корів і телиць, двох лошат і сорока з гаком овець. Сільський голова Іван Ярема згадує і свіжішу подію: торік під час випасу отари серед білого дня, навіть за присутності біля неї вівчарів, сірі умудрилися одним махом загризти аж вісім овечок.

Чому хижаки зайнялися розбійницьким промислом саме на цій території, точніше — під полониною Тяпеш та в урочищі Косий Верх? Негровець — село з поголовним тваринництвом. Тільки овець тут — далеко за півтори тисячі. З вісім десятків коней та лошат. А ще тут чимало корів та малих телят, які у теплий сезон також перебувають на зелених вигонах. Звісно, коли мирно випасаються цілі стада свійських тварин, ще й як зручно орудувати чотирилапим бандитам, які підтягуються з навколишнього дрімучого лісу.

За осінніх холодів, коли кошари в горах порожніють, частогусто сіроманці вичнюють наскоки й на саме село. Вже не дивина, що місцеві мешканці запримічають їх на центральній дорозі. До речі, вовкам до смаку і їхні близькі родичі — собаки, яких загризають безпосередньо на ланцюгах. «Слава Богу, що не кидаються на людей», — кажуть тутешні, хрестячись. Раз у раз зграя кровожерливих зазирає і в сусідні села — Синевир та Колочаву, завдаючи господарям чималої шкоди.

Що робити з вовком, коли він із санітара лісу перетворився на ворога свійської худоби? На селянських сходках однозначно лунає заклик іти в контрнаступ, оголосивши вовка у їхній місцевості «персоною нон грата». Себто пора починати полювати на хижаків усерйоз. Але одразу постають дві проблеми. Перша полягає в тому, що полювання — справа складна і геть занедбана останніми роками. Колись за вбитого вовка лісова охорона заохочувала стрільця п'ятьма кубометрами деревини, а за вовчицю її обсяг подвоювався. Нині такого стимулу за знешкодження лісового недруга чомусь немає.

А найголовніша перешкода в тому, що вовче кубло дислокується не будь-де, а в заповідній зоні нацпарку «Синевир». Там же відстрілювати лютого звіра, згідно з буквою природоохоронного закону, — зась! Хоча й існують усе-таки два примарні виходи. Підстерігати вовків із рушницями на заповідних територіях і переслідувати далі аж до Іршавського району, куди, за однією з версій, простягнувся «накатаний» маршрут переходу сіроманців. Або потерпілим газдам стукати у столичні двері Міністерства екології і природних ресурсів, щоб воно дало добро на регуляцію кількості вовків у цьому краї.

Василь ПИЛИПЧИНЕЦЬ,
Василь НИТКА.
Закарпатська область.

Фото Сергія ГЛАДКЕВИЧА.

ВІД РЕДАКЦІЇ

«Голос України» вже неодноразово порушував так звану вовчу тему. Щоправда, попередні наші публікації висвітлювали другий бік проблеми. А саме те, що у суспільстві умисно нагнітається тема шкідливості сіроманців, щоб на цьому тлі дозволити полювання на них у заповідних зонах тощо, чим нині грішать наші скоробагатьки. Не заперечуємо. Але, як бачимо, є й інші проблеми. І в кожному окремому регіоні вони потребують свого власного вирішення. Бо хотілося б, щоб і вовки були ситі, і вівці цілі. А це значить, що без серйозного державного втручання тут не обійтися...

Розкрадають «легені» Світязя

Б'ЄМО НА СПОЛОХ

Вода в Світязі — одна з найчистіших в Україні. Покидаючи «український Байкал» восени, в кінці відпочивального сезону, навесні ви повертаєтесь ніби до оновленого озера. Вода в ньому аж світиться (кажуть, що вона у кілька разів чистіша, ніж у водогоні Москви, та й Києва). У чому ж таємниця?

Більшість вважає, що цим Світязь завдячує потужним джерелам, які б'ють із підземних глибин. Проте це не зовсім так. Водостік через один неглибокий канал, який з'єднує Світязь з озером Луки-Перемут, невеликий.

Насправді секрет криється у диво-водорості — кладофорі. Кожен, хто був на озері Світязь, купаючись, помічав на дні маленькі зелені кульки **(на знімках)**. Вони і є тим природним фільтром, без якого Світязь уже через кілька років, зважаючи на тисячі відпочивальників, перетворився б на звичайну, хоча й велику та глибоку, водойму.

Ростуть кладофори повільно — усього до 5—10 міліметрів на рік — і можуть сягати в діаметрі до двадцяти сантиметрів. Вони мають чудодійну властивість при денному світлі виробляти кисень. Завдяки його бульбашкам рослинка піднімається на поверхню водойми і подорожує нею. Вночі, коли фотосинтез припиняється, бульбашки зникають, і водорості опускаються на дно.

На жаль, в останні десятиріччя популяція кладофори у світі значно скоротилася. На Волині ці водорості можна побачити лише у Світязі та ще в кількох озерах. Кришталева чистота води в них свідчить про наявність таких зелених кульок.

Скорочення цього виду водоростей спричиняє й хижацьке ставлення людей. В останні роки кладофори стали предметом бізнесових інтересів деяких ділків. Адже цей природний фільтр може очищати воду і в акваріумах, і в інших озерах. З'явилися мисливці за кладофорами і на берегах Світязя. Вони продають їх київським підприємцям мішками, в кожному з яких — від 1000 до 1500 чудодійних зелених кульок. Тож від активної позиції волинян залежить, чи зможуть їхні діти, внуки та правнуки милуватися кришталевими водами Світязя. Не останню роль тут мають відіграти і природоохоронні організації області. Надто дорого нам може коштувати їхня бездіяльність. Та поки що в області ними не зафіксовано жодного факту такого браконьєрства.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

Фото з сайту «Світязь».

Над номером працювали: Віталій ЖЕЖЕРА, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ, Сергій МЕЛЬНИК.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО**, Анатолій **ГОРЛОВ**, Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА**, Іван **ІЛЛЯШ**, Світлана **ПИСАРЕНКО**, Віталій **СУДДЯ**.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓟ Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси та передплатна ціна на 2013 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 10 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 8 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 30 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 100000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 32269

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

